

Het Vivant Programma

Een sociaal-economisch alternatief:
praktisch en financieel uitgewerkt

Het Vivant Programma

**Een sociaal-economisch alternatief:
praktisch en financieel uitgewerkt ⁽¹⁾**

‘In dit programma schetst Vivant een andere organisatie van de arbeidsmarkt en de sociale zekerheid waarbij de verlaging van de lasten op arbeid, de invoering van het basisinkomen en een alternatieve financiering van de sociale zekerheid centraal staan. We tonen aan dat de voorgestelde maatregelen praktisch en financieel haalbaar zijn.

Vivant geeft je daarnaast het recht om mee te beslissen over dingen die voor jou belangrijk zijn, door de invoering van het bindend referendum op volksinitiatief, zoals van toepassing in Zwitserland.

Met Vivant wordt het anders.

Het systeem van Vivant creëert opnieuw meer jobs op de arbeidsmarkt. Met Vivant krijgt de bevolking beslissingsrecht en worden de pensioenen en de sociale zekerheid veilig gesteld.’

(1) Voor wie interesse heeft in de filosofische wortels van Vivant verwijzen we naar de tekst ‘Basisinkomen en vrijheid. Een Vivantisch manifest’

1	INLEIDING	3
1.1	Een woord van de voorzitter	3
1.2	Het Credo van Vivant	4
1.3	Vivant in het politieke landschap	5
2.	HET SOCIAAL-ECONOMISCHE ALTERNATIEF VAN VIVANT	7
2.1	Het Vivant-model kort	7
2.2	Beschrijving van de overgang naar het Vivant-model in verschillende stappen	9
	Stap 1: afschaffen van de belastingaangifte voor de burgers	9
	Stap 2: onvoorwaardelijke ziekteverzekering voor iedereen	9
	Stap 3: vrijheidsinkomen voor jongeren (18 à 25 jaar)	10
	Stap 4: geleidelijke invoering basisinkomen voor groep 25-65 jaar	11
	Stap 5: invoering basisinkomen voor groepen 0-18 jaar en 65+	13
	Stap 6: alternatieve financiering	15
	Stap 7: afschaffing van belasting op diensten	16
	Stap 8: invoering van het basisinkomen in ontwikkelingslanden.	18
2.3	Andere ingrepen die Vivant wil invoeren	18
	- <i>Alle andere belastingen, taksen en heffingen afschaffen.</i>	18
	- <i>Computerboekhouding en bankbiljetten van 250 en 500 € uit omloop halen</i>	19
	- <i>Electronisch betalen</i>	19
	- <i>Invoeren financiële macht</i>	19
	- <i>Bevorderen van het ondernemerschap</i>	19
	- <i>Hervorming administratie sociale zekerheid</i>	20
2.4	Het budget van de staat	20
2.5	Gevolgen voor sommige maatschappelijke groepen	22
	2.5.1 <i>Werklozen</i>	22
	2.5.2 <i>Werknemers in de privé-sector</i>	23
	2.5.3 <i>Oudere werknemers</i>	24
	2.5.4 <i>Jongeren en studenten</i>	24
	2.5.5 <i>Zelfstandigen en vrije beroepen</i>	25
	2.5.6 <i>Ambtenaren</i>	25
	2.5.7 <i>Thuiswerkende ouders</i>	26
	2.5.8 <i>Migranten</i>	27
	2.5.9 <i>Senioren</i>	27

© Collectief bezit

Er is maar vooruitgang als de vruchten van ideële arbeid collectief bezit worden. Alles uit deze uitgave mag dan ook vrij worden afgeschreven, overgetikt, doorverteld, ja zelfs op microfilm gezet, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever, maar wel graag met bronvermelding.

Alvast bedankt.

Een uitgave van Vivant – Zuidlaan 25-27 – 1000 Brussel

Tel: 02/5130888 • Fax: 02/5020107

E-mail: info@vivant.org

Website: <http://www.vivant.org>

2.5.10 Gehandicapten en mindervaliden	27
2.5.11 Artiesten en kunstenaars	27
2.5.12 Ondernemingen	28
2.5.13 Landbouwers en de impact op het milieu	29
3. MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S	30
3.1 Directe democratie	30
3.2 Efficiënte overheid	30
3.3 Mobiliteit	31
3.4 Onderwijs	32
3.5 Milieu	35
3.6 Ruimtelijke ordening	35
3.7 Justitie	36
3.8 Iedereen gelijk voor de wet	38
3.9 Ontwikkelingssamenwerking	38
4. BIJLAGEN	40
4.1 Het basisinkomen zoals voorgesteld door Vivant	40
4.1.1 <i>Positieve gevolgen van het basisinkomen</i>	40
4.1.2 <i>Hoogte van het basisinkomen</i>	42
4.2 Diverse taken en belastingen in het Vivantstelsel	43
4.2.1 <i>Belasting op verbruik</i>	43
4.2.2 <i>Belasting op arbeidsinkomen</i>	44
4.2.3 <i>Belasting op vermogen</i>	44
4.2.4 <i>Belasting voor de financiering van het basisinkomen</i>	44
4.2.5 <i>Belasting op de winst van bedrijven</i>	45
4.3 Enkele definities	45
- <i>Persoonlijke fiscale rekening (PFR)</i>	45
- <i>Dienstenbanen</i>	46
- <i>Invoegbedrijven</i>	46
- <i>O.C.M.W.</i>	47
4.4 Allegorie: inkomen zonder verdienste?	47

1. Inleiding

1.1. Een woord van de voorzitter

Beste lezer,

In het programma van Vivant tekenen we een visie op de toekomst uit. Daarin staat de overgang van een industriële- naar een diensteneconomie en de omvorming van de sociale structuur van onze samenleving centraal. Dit is noodzakelijk omdat we de sociale zekerheid, die door de toenemende werkloosheid bedreigd wordt, voor ons en onze kinderen veilig willen stellen.

Omdat de klassieke formules ter linker- en rechterzijde onvoldoende antwoord bieden op de sociaal-economische en ecologische problemen van deze tijd, hebben we een alternatief programma ontwikkeld. De invoering van een **basisinkomen voor iedereen** en een **andere, toekomstgerichte financiering van de sociale zekerheid**, staan in dat programma centraal. De ideeën die we hierover ontwikkelden werden zorgvuldig bestudeerd op hun gevolgen voor verschillende bevolkingsgroepen. Uiteraard werd ook de financiële haalbaarheid onderzocht. Daarnaast houden we rekening met een overgangsfase waarbij we aantonen dat de voorgestelde maatregelen geleidelijk en haast onmerkbaar kunnen worden ingevoerd.

Daarenboven zijn we voorstander van een echte **directe democratie** waarbij iedereen door middel van bindende referenda op initiatief van het volk, kan mee beslissen over beleidskwesties die men belangrijk vindt. Dit in samenwerking met de "vertegenwoordigingsdemocratie" die verder alles behandelt waarover de bevolking geen beslissingsrecht vraagt.

Vivant streeft naar een grotere vrijheid van het individu, met respect voor zijn ecologische omgeving, en een eenvoudiger en efficiëntere werking van de overheid. De rol van de overheid zou volgens ons ondersteunend en dienstverlenend moeten zijn, waarbij ze ten dienste staat van de mens en niet omgekeerd.

We hebben niet de pretentie dat we voor elk probleem een oplossing hebben. Wel willen we richtingen en ideeën aanreiken die een beter leven voor veel mensen mogelijk maken. Dit "verkiezingsprogramma" is dan ook een levend document dat open staat voor verbetering. Wie suggesties heeft kan zijn voorstellen steeds posten op onze website www.vivant.org. Wij wensen u veel leesplezier.

Roland Duchâtelet
Stichtervoorzitter Vivant

1.2 Het credo van Vivant

*”meer vrijheid om te ondernemen dan met de liberalen
meer sociale zekerheid dan met de socialisten”*

De Verlichting, de Franse Revolutie en het liberalisme hebben ons de vrijheid doen proeven: wij willen dan ook niet terug naar het feodale tijdperk. Het socialisme heeft ons het belang van de sociale gerechtigheid doen inzien. Vrijheid en sociale zekerheid zijn gevestigde waarden die we zeker niet kwijt willen.

De 21ste eeuw brengt een nieuwe uitdaging mee: zijn de traditionele strekkingen nog aangepast aan onze samenleving? Hebben ze daarvoor de goede visie en filosofie?

Vivant heeft daar geen moeite mee want haar visie en filosofie zijn nu pas ontstaan; zij moet zich niet ontdoen van vastgeroeste ideeën. Haar programma vertrekt vanuit het individu en beoogt het behoud, zoniet de versterking, van de waarden van de Verlichting en het groeien naar nieuwe richtingen.

Bondig samengevat is ons programma: **humanistisch, democratisch, progressief.**

Waarom dient politiek? Politiek is de kunst om in een samenleving het nodige te verstrekken aan het grootste aantal deelnemers.

Geluk en welzijn zijn zeker behoeftes van de mens. Kan de politiek daarvoor zorgen?

Natuurlijk niet. Je staat er zelf voor in. De politiek kan er wel voor zorgen dat de nodige kansen en omstandigheden gecreëerd worden waarin meer menselijk geluk en welzijn mogelijk worden. Vivant wil die *kansen* vermenigvuldigen.

Want uiteindelijk draagt de mens zelf verantwoordelijkheid voor zijn eigen geluk. Vivant wil dat *iedereen* kan steunen op een basiszekerheid. Wij willen niet dat onze leefruimte ingeperkt wordt door allerlei complexe en ondoorzichtige reglementen. De sociale zekerheid moet een echte zekerheid zijn en wel voor iedereen.

Als de staat, die de rijkdom moet herverdelen, door een democratische beslissing het recht en de plicht krijgt aan iedereen een onvoorwaardelijk basisinkomen uit te betalen, dan is de kans zeer groot dat aan de primaire materiële en immateriële noden van de bevolking voldaan wordt.

Zijn daarmee alle problemen opgelost? Wij denken van niet. Maar een aantal broeinesten van frustratie en daarmee gepaard gaande, al dan niet naar buiten of naar binnen gekeerde agressie en geweld (denk maar aan al die depressieve mensen die er bij ons rondlopen) zouden kunnen worden weggewerkt. Alleen dat al zou de moeite lonen.

De filosofie van Vivant is humaan en realistisch. We willen de politiek praktisch, economisch en sociaal maken met aandacht voor de milieuproblemen. We steunen het idee dat mensen onafhankelijke en creatieve wezens zijn, die met verantwoordelijkheid en initiatief deelnemen aan de samenleving van vandaag en morgen.

1.3 Vivant in het politieke landschap

Vivant is meer een sociale beweging dan een politieke partij. Maar opdat de politiek rekening zou houden met de standpunten die we verdedigen, nemen we deel aan de verkiezingen.

De parlementaire democratie, waarin vertegenwoordigers van de burger periodiek worden verkozen om in de federale, gewestelijke, provinciale en gemeentelijke raden te zetelen, vinden wij niet langer aangepast aan de democratische verzuchtingen van de huidige samenleving.

In het verleden, zowat 200 jaar terug, was er in de samenleving nagenoeg geen interesse voor politiek en als die er al was, dan ging die meestal naar één enkele politieke familie. Nu echter, is het nagenoeg onmogelijk om zijn eigen politiek inzicht en wensen in het programma van één enkele partij voorwoord te zien. Stemmen wordt dan ook uiterst moeilijk.

Vivant wil dan ook dat het wetgevende initiatief van de burger ingevoerd wordt alsook het bindend referendum. Deze vorm van "directe democratie" schept een forum van politieke ideeën dat aan de basis ligt van alle belangrijke vernieuwingen. Directe democratie is een instrument waarbij een idee beoordeeld wordt door de bevolking. Al dan niet op initiatief van het volk zelf. Vanzelfsprekend vergt het van de overheid een zorgvuldig maar extensief gebruik van de communicatiemiddelen zodat de burger met kennis van zaken zijn goed- of afkeuring kan geven.

Volgens ons gaat de klassieke tegenstelling tussen links en rechts niet meer op. Het kapitalisme en het communisme hebben beiden hun onvermogen getoond om fundamentele problemen op te lossen. Voor het kapitalisme gebeurde dat hoofdzakelijk in 1929 met de crash van Wall Street, waarbij de staat vooral op sociaal vlak tekort schoot. De val van de muur in Berlijn betekende in 1989 het einde van het communisme. Het was verstikt door te veel staatsinmenging.

Een economie gestoeld op de vrije markt met controle door de staat, zoals we die sinds de Tweede Wereldoorlog in België kennen, is positief.

Maar in Europa zijn drie grote problemen actueel:

- een overheid die steeds meer ingrijpt op verschillende domeinen van het maatschappelijke leven waarvoor ze ongeveer de helft van de voortgebrachte rijkdom in haar handen opeist onder vorm van belastingen en sociale bijdragen;

- een onaangepaste economie. In haar onstaansperiode had een sterke industriële ontwikkeling plaats waarvoor massaal veel loonwerkers in vaste dienst nodig waren. Met de verandering naar een diensteneconomie heeft ze zich onvoldoende aangepast aan de vraag naar meer mobiliteit van kapitaal en werknemers;
- een economie die niet langer plaatselijk maar mondiaal is geworden. Vivant heeft daarom een nieuw socio-economisch model uitgewerkt dat rekening houdt met die verandering van industriële- naar een diensteneconomie. Dat model kan de werkloosheidsval grotendeels uit de wereld helpen en de sociale zekerheid ook voor de komende generaties vrijwaren.

2. Het sociaal-economische alternatief van Vivant

In dit hoofdstuk stellen we de sociale en economische maatregelen voor die Vivant nodig acht om onze maatschappij weer leefbaar te maken voor iedereen. Na een kort overzicht van het model, bespreken we de belangrijkste onderdelen ervan in detail. Met name de wijze waarop het basisinkomen en de afschaffing van de belasting op arbeid zou kunnen worden ingevoerd. Tot slot gaan we in op de vraag hoe alles moet worden gefinancierd.

2.1 Het Vivant-model kort

Vier grote stappen zijn nodig om ons plan met succes uit te voeren:

1. de invoering van een basisinkomen op bestaansniveau
2. het schrappen van de sociale bijdragen en de inkomstenbelasting voor werknemers en werkgevers en het invoeren van een inkomstenbelasting van 50 % op het geheel van de inkomens boven de 1.350 EUR per maand (16.200 €/jaar).
3. het innen van de B.T.W. en de invoering van de Sociale Belasting op Verbruik dat de hierdoor weggevallen staatsinkomsten moet compenseren. Daarbij blijven de verkoopprijzen onveranderd, tenzij die worden gewijzigd om sociale redenen of ten bate van het milieu (sterk vervuilende of zuivere luxeproducten worden verhoogd, diensten verlaagd)
4. het geleidelijk afschaffen van alle belastingen op diensten.

Bij het invoeren van elke fase is het noodzakelijk het budgettair evenwicht te behouden tussen wat de invoering kost enerzijds en wat de huidige sociale zekerheidsdiensten nu kosten anderzijds.

De invoering gebeurt in drie fases:

1. Iedere niet-actieve krijgt een **basisinkomen**, onvoorwaardelijk uitbetaald ter vervanging van de uitkering en/of toeslag die tot dan toe werd betaald door de sociale zekerheid. Degenen die niet op een of andere manier iets krijgen, krijgen ook een basisinkomen. Alle andere fiscale maatregelen blijven behouden. De actieve loontrekkende, zelfstandige of ambtenaar krijgt een nettoloon en zal dus de gewone "inhoudingen aan de bron" met recht op sociale voorzieningen verder betalen (ziekte - en invaliditeits-verzekering, een werk-

lozensteun t.w.v. het basisinkomen, een inbreng voor de pensioenafrekening, het recht op basisinkomen voor zijn rechthebbende kinderen en niet-werkende partner).

Het basisinkomen vervangt dus pensioenen, werklozensteun, O.C.M.W.-en bestaansminimumuitkering, kinderbijslagen, studiebeurzen, vergoeding voor loopbaanonderbreking, ...

In dit stadium wordt in sommige gevallen een bijzondere tijdelijke regeling ingevoerd waarbij diegenen die in het oude systeem een vergoeding hoger dan het basisinkomen hebben, die kunnen behouden. Blijven dus bestaan: alle inhoudingen aan de bron, de directe belastingen, B.T.W. en accijnzen, de persoonlijke bijdragen en die van de werkgever voor sociale zekerheid en belastingen.

- In de tweede fase wordt de **fiscaliteit** aangepast: lasten op lonen worden verlaagd/geschrapt, de directe belastingen op lonen tot een bepaald niveau (voorgesteld wordt 1.350 €/maand) geschrapt. Verder moet de hele fiscale wetgeving worden herzien om ze eenvoudiger en transparanter te maken.

De inkorting van de lasten op de lonen heeft natuurlijk een tekort aan inkomsten voor de staat tot gevolg en moet worden gecompenseerd door het creëren van nieuwe inkomsten en/of door besparingen in de kosten van de administratie. Dikwijls kunnen geschrapte lasten gecompenseerd worden door fiscale vrijstellingen of aftrekbare posten te schrappen.

- De toenemende **mondialisering van de economie** maakt dat een deel van de voorstellen van Vivant op het vlak van de Europese Unie moeten worden doorgevoerd. Vivant verwacht dat in de derde fase verscheidene lidstaten van de EU hun sociale en fiscale wetgeving uniform zullen maken. Desalniettemin is het reeds op lokaal vlak (Belgisch) mogelijk bepaalde zaken in te voeren zoals een basisinkomen en directe democratie.

2.2 Beschrijving van de overgang naar het Vivant-model in verschillende stappen

Het model van Vivant kan geleidelijk aan worden ingevoerd. Hieronder schetsen we in 8 stappen hoe dit praktisch kan gerealiseerd worden en wat het kostenplaatje is voor de staat.

STAP 1: AFSCHAFFEN VAN DE BELASTINGSAANGIFTE VOOR DE BURGERS

OMSCHRIJVING:

Eigenlijk had men het verplicht invullen van een belastingaangifte al 20 jaar geleden kunnen afschaffen, zoals dat overigens ook in Duitsland het geval is. Aangezien de belasting op arbeid, de sociale bijdragen en de roerende voorheffing aan de bron worden afgehouden, en de onroerende voorheffing apart wordt betaald, kan een jaarlijkse belastingaangifte worden vermeden voor 5 miljoen Belgen. Dat maakt dat 5 miljoen documenten niet meer moeten opgesteld, gedrukt en verstuurd worden. Die ambtenaren niet meer moeten invoeren in de computer, controleren, eventueel betwisten, inlichtingen over innemen en eventuele conflicten beslechten, enz..... Kortom een besparing in de diensten van financiën die kunnen geraamd worden op ongeveer 250 miljoen €

FINANCIERING: niet nodig! wordt een besparing van 250 miljoen €.

STAP 2: ONVOORWAARDELIJKE ZIEKTEVERZEKERING VOOR IEDEREEN

OMSCHRIJVING:

In het huidige stelsel is de ziekteverzekering slechts toegankelijk als voldaan wordt aan een aantal voorwaarden: inschrijving, wachttijd, bijdragen. Daarvan zijn sommige automatisch vervuld door familieband (kinderen en niet-werkende ouder "ten laste" van de werkende ouder) of door inschrijving in O.C.M.W.

Vivant verdedigt het standpunt dat gezondheidszorg een recht is net zoals het basisinkomen. Er zijn overigens weinig mensen die geen gezondheidszorg krijgen. De besparingen die dergelijke uitzonderingen opleveren zijn belachelijk klein t.o.v. het budget van de gezondheidszorg. De kosten van de controle op wie al dan niet recht heeft op ziekenzorg en in welke mate zouden wel eens hoger kunnen uitvallen dan de onvoorwaardelijke toekenning van ziekteverzekering aan iedereen.

FINANCIERING: dit veroorzaakt geen meerkost.

STAP 3: VRIJHEIDSKOMEN VOOR JONGEREN (18 À 25 JAAR)

OMSCHRIJVING:

Vivant wil jongeren vanaf 18 jaar tot ze met werken een inkomen krijgen of tot hun 25ste verjaardag een "vrijheidsinkomen" toekennen t.w.v. 400 € per maand. Dit inkomen wordt toegekend in vervanging van kinderbijslag en eventuele beurzen.

FINANCIERING:

1. Voor jongeren die nu kinderbijslag en een beurs krijgen, is de budgettaire impact nagenoeg nul
2. Voor jongeren die alleen kinderbijslag krijgen, wordt het inkomen opgetrokken tot 400 € per maand; de gemiddelde waarde van de uitbetaalde kinderbijslag voor die leeftijdsgroep bedraagt 225 €, daarvan moet 175 € worden bijgelegd; het aantal jongeren in die groep ligt rond de 500.000.

De benodigde financiering wordt dus $(175 \times 12) \times 500.000 = 1.050$ miljoen €

3. Er zijn ongeveer 24.000 (werkzoekende) jongeren in wachtperiode
ze kosten: $(400 \times 12) \times 24.000 = 115$ miljoen €
4. Wij denken dat een 25.000-tal jongeren een diensten-baan kunnen vinden in de dienstensector waar het volle loon te zwaar weegt. De staat zou in die sector een soort subsidie voor tewerkstelling kunnen geven ter waarde van het vrijheidsinkomen:
kosten: $(400 \times 12) \times 25.000 = 120$ miljoen €

Groepsomschrijving	Kosten €	Aantal	Budget miljoen €
Beursstudenten	0		0
Studenten zonder beurs	175 x12	500.000	1.050
Jongeren/wachttijden	400 x12	24.000	115
Jongeren in D-job	400 x12	25.000	120
Totaal			1.285

Dit bedrag kan men halen uit de afschaffing van subsidies aan privé bedrijven en de overeenstemmende administratie.

STAP 4: GELEIDELIJKE INVOERING BASISINKOMEN VOOR GROEP 25-65 JAAR

OMSCHRIJVING:

Wanneer werknemers hun baan verliezen, krijgen ze meestal een vervangingsinkomen (werklozensteun); daarbij is het hen wel verboden nog bij te verdienen.

Onder invloed van socio-economische publicaties, onder meer van Roland Duchâtelet en van B.I.E.N., en onder politieke druk van Vivant zijn er al verschillende uitzonderingen op die regel toegelaten:

- sinds 1995, voor de P.W.A.- tewerkgestelde
- sinds 1998, voor bepaalde tewerkgestelden in de dienstensector: de Smet-banen
- sinds 2000, de interim-bureaus die langdurig werklozen tewerkstellen.
- sinds 2001, het leefloon-systeem waarbij jongeren in bepaalde omstandigheden mogen bijverdienen.
- sinds 2002, de mogelijkheid voor gepensioneerden om écht bij te verdienen zonder hun pensioenrechten te verliezen.

Dit zijn in feite "selectieve" (in tegenstelling tot "universele") systemen van basisinkomen: de genieters mogen hun uitkering behouden en bovenop iets bijverdienen: het "vervangings"-inkomen is een "basis"-inkomen geworden. De zware administratie die daarmee gepaard gaat omdat die systemen individueel en niet "onvoorwaardelijk" zijn, beknot sterk het succes van dergelijke ingrepen. Toch is het interessant, o.a. voor Vivant, te merken dat de overheid inziet dat dit de enige juiste manier is om meer mensen terug in de arbeidsmarkt op te nemen.

DE UITVOERING VAN STAP 4: IEDEREEN KRIJGT RECHT OP EEN BASISINKOMEN.

- Voor wie loontrekkend is, verandert er in de overgangsfase niets.
- Voor mensen met een dienstenjob zal de werkgever het bruto salaris betalen, verminderd met het basisinkomen (= 540 €), dat rechtstreeks door de staat wordt uitbetaald. Beide inkomsten komen via de (PFR)¹ waar eventueel de verschuldigde belasting wordt afgehouden en doorgestort naar de staatskas.

1. zie enkele definities, bijlagen 4.3, bladzijde 45

OVERZICHT:

Mensen die een vervangingsinkomen hebben (werklozenuitkering, O.C.M.W.-steun of bestaansminimum) krijgen het basisinkomen in de plaats. Dat kan eventueel lager zijn dan het vervangingsinkomen maar ter compensatie krijgt de betrokkene de toelating om in onbeperkte mate bij te verdienen.

FINANCIERING:

We onthouden dat iedereen recht heeft op het basisinkomen; nochtans beschikken de meesten al over een inkomen, uitkering of steun.

Dit is zeker het geval voor:

- diegenen die werken en een loon betaald krijgen;
- diegenen die een werklozenuitkering of O.C.M.W.-steun krijgen;
- diegenen die in de verzorgingssector, het onderwijs of andere overheidsdiensten werken, want zij worden betaald door de staat;
- de landbouwers en hun helpers, waarvoor Europese subsidies beschikbaar zijn (hoewel niet steeds rechtvaardig verdeeld);
- de kunstenaars, waarvoor cultuurbudgetten beschikbaar zijn (maar ook niet rechtvaardig verdeeld).

Moeten dus nog gefinancierd worden: groepen waarvan de steun of het vervangingsinkomen kleiner is dan het basisinkomen:

- de werkzoekenden die om welke reden dan ook, geen uitkering krijgen (122.000 personen)
kosten: 540 € x 12 x 122.000 = 790 miljoen €
- thuiswerkende ouders (600.000 personen)
kosten: 540 € x 12 x 600.000 = 3.888 miljoen €
- dienstenbanen (ongeveer 250.000 personen)
kosten: 540 € x 12 x 250.000 = 1.620 miljoen €

Dit komt dus neer op een totaal budget van **6.298 miljoen €**

DIE FINANCIERING KAN GEBEUREN DOOR VOLGENDE BESPARINGEN:

- hernegotiatie van interesten op de staatsschuld tot 4,7 % interest door vervoegd uitbetalen van staatsleningen, uitgifte van nieuwe leningen tegen lagere interestvoet en bedingen van kleinere winstmarges bij de banken: **winst: 4.100 miljoen €**
  - vereenvoudiging van de administratie van de sociale zekerheid (minder manuren en kleinere papiermolen): **winst: 1.700 miljoen €**
(Nota: die administratie kost vandaag 3.000 miljoen EUR)
  - afschaffing van diensten van economische promotie: **winst: 250 miljoen €**
  - de besparing die we realiseerden in stap 1, afschaffing van de belastingsaangiften: **winst: 250 miljoen €**
- Dit brengt ons op: **winst: 6.300 miljoen €****

STAP 5: INVOERING BASISINKOMEN VOOR GROEPEN 0-18 JAAR EN 65+**OMSCHRIJVING:**

Mensen met brugpensioen en gepensioneerden die dat wensen kunnen volop actief deelnemen aan het economisch leven. Zo betalen ze niet alleen belastingen via hun aankopen maar blijven ze ook bijdragen aan de sociale zekerheid.

De pensioenen worden omgedoopt tot basispensioenen; de kinderbijslagen worden vervangen door het basisinkomen. De uitbetaling gebeurt steeds via de PFR (persoonlijke fiscale rekening)

Voor de groep van 0-18 jaar wordt het basisinkomen eenvormig op 135 € vastgesteld. Eventueel kunnen meerdere schalen worden voorzien, b.v. in functie van de leeftijd/schoolgang en te vergelijken met wat gangbaar is in het huidige stelsel van de kinderbijslagen. De overgang moet wel automatisch gebeuren om het systeem heel eenvoudig en doorzichtig te houden.

Geen bijkomende financieringskosten.

Het basispensioen zou 800 € bedragen.

Er wordt wel rekening gehouden met een overgangsperiode van ongeveer 35 jaar om alle basispensioenen tot een zelfde bedrag terug te brengen. Gedurende die "uitdooferperiode" blijven de pensioenen onaangeroerd met uitzondering van die pensioenen die meer dan 2.500 € per maand bedragen. Die worden afgetopt.

VOORDELEN VAN DIE INGREEP:

1. de gepensioneerde mag bovenop het basispensioen onbeperkt bijverdienen
2. doordat thuiszorg in het Vivantstelsel betaalbaar wordt, kan de oudere langer in zijn huis en/of familiekring verblijven. Zo verbetert niet alleen het sociale leven maar zullen ook de kosten van de ouderenverzorging – dat een groot stuk van de sociale zekerheid inneemt – sterk dalen.

FINANCIERING:

De hoge pensioenen (> 2.500 €), die afgetopt worden, leveren een minderuitgave van ongeveer 100 miljoen € op.

Voor de gepensioneerden van wie het basispensioen tussen 800 en 2.500 € ligt, verandert niets.

Voor de pensioenen van minder dan 800 € /maand moet een bijkomende financiering gezocht worden. Dit wordt geschat op een 500.000 gevallen met een meeruitgave van 250 € of in totaal 1.500 miljoen €.

We moeten dus $(1.500 - 100) \times 10^6 \text{ €} = 1.400 \text{ miljoen € vinden.}$

Ook de hele administratie van de staat kan een pak goedkoper: immers voor een bevolking van 10 miljoen Belgen werken een miljoen mensen voor de overheid (een kwart van de actieve bevolking); in 1953 waren er dat nog minder dan 400.000.

Ter vergelijking kunnen we Duitsland aanhalen waar op een bevolking van meer dan 80 miljoen inwoners 3,1 miljoen mensen voor de overheid werken. Om in de administratie te besparen moeten én de wetgeving én de bevoegdheden die nu over teveel departementen verspreid liggen, vereenvoudigd worden.

Door een vijfde van de huidige kosten van de administraties te besparen halen we de 1.400 miljoen € die nodig zijn om de lage pensioenen op te trekken. Mensen die hierdoor hun baan verliezen worden tegen betaling, via de invoegbedrijven voorbereid en begeleid op een nieuwe job.

STAP 6: ALTERNATIEVE FINANCIERING

We merken op dat de staat sinds enkele jaren meer en meer beroep doet op de B.T.W.-inkomsten om de sociale zekerheid te financieren. Dat verheugt ons

want het gaat in de richting van de voorstellen die Vivant terzake doet.

Ons land heeft de industriële periode achter zich; de bevolking vergrijsd, wordt minder actief, kost dus meer aan de gemeenschap maar heeft wel een hoge toegevoegde waarde (kennis, vaardigheid en productiviteit) en fiscale mobiliteit.

In een dienstensamenleving, waar mensenarbeid overweegt, vernietigt belasting op arbeid de tewerkstelling.

Aangezien onze samenleving precies in de richting van diensten evolueert, moeten we dus die belasting afschaffen of sterk verminderen.

Het huidige systeem van belasting op arbeid zet aan tot "uitwijken" of "uitvlaggen" naar landen met lage belasting op arbeid en lage lonen. Zij is oorzaak van nog andere verliesposten voor onze economie. De andere Europese landen kennen deze problemen eveneens. Een gezamenlijke Europese sociaal-politieke aanpak van deze problemen zou dus voordelig zijn.

Ook andere problemen zijn grensoverschrijdend: vervuiling van het milieu (CO²-uitstoot, water- lucht- en bodemverontreiniging), asielzoekers en economische immigratie.

Het is daarom vanzelfsprekend dat Vivant haar systeem eerder op Europees niveau dan alleen op Belgisch vlak wil voeren.

Tot nu toe zijn de genoemde ingrepen meestal gefinancierd door een efficiëntere uitbouw van het staatsbestel.

Door belasting op arbeid en inkomen te verschuiven naar belasting op verbruik kunnen we het geheel afwerken. Dit gebeurt (uit maatschappelijk oogpunt) zonder de prijzen te verhogen. Het is een broekzak/vestzakoperatie voor producten die in Europa worden vervaardigd. Er is dan ook geen financiering voor nodig.

PRIJZENSTRUCTUUR (IN %)

Omschrijving	Actueel	Vivantstelsel
B.T.W. (gemiddeld)	17	50
Loonlasten	33	0
Werkelijke kostprijs	50	50
Verkoopprijs (verbruiker)	100	100

Het is dus alleen de naam of de aard van de belasting die verandert, **niet** de absolute waarde.

Op voorwaarde dat het product in Europa vervaardigd wordt en het verbruiksbelastingssysteem in Europa van kracht is, verandert er voor de gebruiker niets.

Wat theoretisch verandert, is wie die belasting betaalt: werkgever en werknemer (als lasten op het loon in het huidige systeem) of de gebruiker (belasting op verbruik). Maar in feite maakt dit weinig uit, immers uiteindelijk is het altijd de gebruiker die alle belastingen betaalt. Wanneer de prijzen van de grondstoffen stijgen, stijgen ook de verkoopprijzen – denken we maar terug aan de olieprijzen! Idem voor prijswijzigingen in andere bestanddelen van de prijs.

Vliegen de prijzen echter de pan uit, dan gaat de gebruiker zijn koopgedrag veranderen, en zal dat product eventueel niet meer kopen, waardoor het bestaan van de producerende onderneming in gevaar komt. Gebruiker en producent hebben er dus voordeel bij dat de prijzen correct blijven.

STAP 7: AFSCHAFFING VAN BELASTING OP DIENSTEN

OMSCHRIJVING:

Door verdere besparingen, het invoeren van een belasting op financiële transacties en het verhogen van de belasting op grondstoffen, luxeproducten, milieuvriendelijke producten en energie zou de belasting op lonen in de dienstensectoren volledig kunnen afgeschaft worden.

Voor de lezer is het misschien interessant te weten dat in de Verenigde Staten de belastingen op diensten nul zijn.

Met dienstensectoren bedoelen we in de eerste plaats de gezondheidszorg, horeca, reinigings- en bewakingsdiensten en dergelijke meer. Het gaat hier over ongeveer 300.000 mensen in de gezondheidszorg en het sociaal dienstbetoon en ongeveer 200.000 voor horeca, reinigings- en bewakingsdiensten.

Al naargelang men "diensten" definieert (bijvoorbeeld ook verkoop, boekhouding, ingenieursbureaus) kan men die groep uitbreiden tot 1,1 miljoen personen. Zo ver gaan we hier niet maar het is ook zeker de bedoeling van Vivant om de belasting op dat soort diensten geleidelijk aan te verminderen.

Dat we de gezondheidszorg belastingvrij maken ligt voor de hand. Immers, nu krijgen we de kosten van gezondheidszorg toch grotendeels terugbetaald via de ziektekas. Dus als de gezondheidszorg geen belasting moet betalen, dan kan de ziektekas voor hetzelfde bedrag aan de zorgverleners minder betalen, zonder dat het netto-inkomen van de betrokkenen daalt. Bijgevolg verkleint de kost van de ziekteverzekering met hetzelfde bedrag. In het Vivant-model betaalt de overheid de ziekteverzekering voor de gehele bevolking. Dus de afschaffing

van belasting op gezondheidszorg komt er op neer dat de overheid minder belastingen ontvangt...en evenveel minder uitgeeft!

FINANCIERING:

De belastingen en sociale lasten die betaald worden op het loon van de mensen die tewerkgesteld zijn in de horeca, reinigingsdiensten en bewaking bedragen ongeveer 3 miljard €.

- Als die wegvallen kan 3 miljard € worden gehaald uit een taks op financiële verrichtingen (denk aan de Tobintaks) die 0,1 % bedraagt op financiële transacties. In 1999 was Vivant de enige partij die deze taks in haar programma had opgenomen.
- De drastische inkrimping van het leger en een versmelting met de politie, civiele bescherming en brandweer is ook een mogelijkheid. Het leger kost ons nu jaarlijks 3 miljard €. Maar er is wel een grondig debat voor nodig om de voor- en nadelen van zo een omvorming te evalueren. De rol van het leger is immers sterk gewijzigd na de val van de "Muur" (1989). Van echt militaire doelstellingen is geen sprake meer. Het leger is een "interventie"-macht geworden, wat ongeveer overeenkomt met de doelstelling van de rijkswacht bij haar oprichting.

Er zijn dus mogelijkheden om verder te gaan in het "ontlasten" van de dienstensector.

Deze keuzes moeten naar onze mening door de gehele bevolking genomen worden middels het bindend referendum.

Opmerking: ook in de bouwsector zou men het belastingssysteem verder kunnen verbeteren. Door lagere loonkosten in de bouw en een hogere BTW op bouwmaterialen zou het gedrag van de mensen erg kunnen veranderen. Eerder dan zelf te wroeten en met vallen en opstaan een eigen huis te bouwen zullen veel meer mensen beroep doen op vakmensen. Bovendien bevorderen we dan een beter, efficiënter en milieuvriendelijker gebruik van grondstoffen. Bouwmaterialen zullen meer gerecycleerd worden en er zal minder snel overgegaan worden tot een "breng het maar naar de container"-houding.

Voor deze belastingaanpassing in de bouwsector is er geen financieringsprobleem omdat de verdere vermindering of afschaffing van de belasting op lonen gecompenseerd wordt door een verhoging van de BTW op bouwmaterialen.

STAP 8: INVOERING VAN HET BASISINKOMEN IN ONTWIKKELINGSLANDEN.

Het kapitalistisch systeem dwingt ondernemers ertoe steeds goedkopere productiewijzen toe te passen. Wanneer de productie veel manuren vergt, zullen zij proberen die op te starten in lage loonlanden of in ieder geval in landen waar de belasting op arbeid laag is. Veel industriële- en informaticaproducten worden daar inmiddels al vervaardigd. Dit fenomeen is gunstig voor die landen omdat hun levensniveau erdoor stijgt. Hun ontwikkeling heeft er veel meer baat bij dan met de klassieke ontwikkelingshulp. Voor ons echter is die delocalisatie van bedrijven ongunstig omdat daardoor het inkomen van onze werknemers afneemt.

18

De sociale zekerheid in die landen is meestal onbestaande of heel miniem in vergelijking met de onze. In die landen hebben vakbonden (als ze al bestaan) onvoldoende slagkracht om de bevolking tegen uitbuiting te beschermen. Het zou gunstig zijn indien het syndicalisme daar sterker zou worden. Vivant van haar kant is er voorstander van dat er in ontwikkelingslanden een basisinkomen (in relatie tot de kost van het levensonderhoud in die landen) ingevoerd zou worden (zie ook bij ontwikkelingssamenwerking).

In landen als Rwanda bijvoorbeeld zou een basisinkomen van 50 Eurocent per dag, enkel voor volwassenen, volstaan om de lokale economie op gang te trekken. Er zijn ongeveer 4 miljoen volwassenen (8 miljoen inwoners). Dat is een budget van 720 miljoen €, 0,3% van het BBP van België... Na enkel jaren kan de lokale overheid zelf dat basisinkomen betalen. Als er wat meer toeristen komen en als de lokale bewoners door handel en werk wat rijker geworden zijn en ingevoerde westerse producten beginnen kopen. Op die ingevoerde producten kan de lokale overheid dan immers flink wat belastingen heffen, waarmee ze dan het basisinkomen kan financieren.

2.3 Andere ingrepen die Vivant wil uitvoeren

« In een rechtvaardig systeem hebben eerlijke mensen niets te verbergen »
 « Ons fiscaal systeem is niet onbetwistbaar en zeker niet juist »
 « Een gemakkelijk te omzeilen belasting is een onrechtvaardige belasting »

Alle andere belastingen, taksen en heffingen afschaffen.

Daardoor wordt het belastingstelsel veel transparanter, juister en rechtvaardiger. Controles zijn dan ook niet meer nodig terwijl in het huidige systeem ontduiking en fraude « dagelijkse kost » zijn.

De lijstjes met mogelijke fiscale voordelen en aftrekposten schaft Vivant af.

Computerboekhouding en bankbiljetten van 200 en 500 € uit omloop

Vivant stelt voor dat alle bedrijven (dus ook die van de huidige zelfstandigen en vrije beroepen) dagelijks hun boekhouding op computer bijhouden; met de mogelijkheid van onaangekondigde controles door de overheid. De bankbiljetten van 200 en 500 € zouden uit omloop moeten gehaald worden om zwart-geldcircuits te kortwieken en witwaspraktijken te belemmeren. Vandaag is er nog enorm veel papiergeld in omloop.

In een tijd waarin elektronisch kan betaald worden, is het uitermate onzinnig om zo'n kapitaal vrij te laten circuleren en de grote onveiligheid die dit kan veroorzaken, verder te laten groeien. In het kader van de fraudebestrijding zouden betalingen in specien vanaf 500 € onwettig zijn en verplicht elektronisch moeten gebeuren.

De transacties zijn op die manier na te trekken.

Electronisch betalen

Om de zwarte handel in te tomen is het nodig een eenvoudig controleerbaar systeem uit te bouwen, zodat controles ook daadwerkelijk kunnen en zullen uitgevoerd worden. Daardoor wordt de leuze "iedereen is gelijk voor de wet" meer toepasselijk.

Elektronisch betalen is zeker het tot nu toe meest geëigende middel om het betalen controleerbaar, goedkoper (maken van minder briefjes) en veiliger (minder geldtransport) te laten gebeuren.

De fraudeur is slim en begerig: de belastingssystemen en -betalingen moeten bijgevolg degelijk en waterdicht gemaakt zijn.

Invoeren financiële macht

Om de staatsbudgetten in de hand te houden stelt Vivant voor om een vierde macht (naast de wetgevende, uitvoerende macht en justitie) in te richten: de financiële macht.

Heden ten dage gebeurt de controle op uitgaven en budgetten door het Rekenhof, dat echter alleen vaststelling doet na de feiten maar geen enkele macht heeft om een overtreder op het matje te roepen of verantwoordelijk te stellen.

De vierde macht zou dezelfde taak hebben met ook een voorafgaande evaluatie van de budgettaire politiek die door de overheid wordt voorgesteld. Én rekening houdend met op korte, middellange en langere termijn, wat door de wetgevende en uitvoerende machten wel eens verwaarloosd wordt.

Bevorderen van het ondernemerschap

De economie in onze gewesten is er één geworden waarin diensten en micro-industrie het hoofddeel uitmaken. De beste tewerkstelling komt verhoudingsgewijs van K.M.O.'s. De waardering voor de zaakvoerder in deze kleinere ondernemingen staat echter niet in verhouding tot die van de grote bedrijven,

19

die een bijzonder goede vergoeding krijgen voor hun kennis en kunde. De verantwoordelijkheid en de risico's die de kleine zaakvoerder op zich neemt zijn veel groter, zelfs veel te groot.

Vivant wil daarin verandering brengen, door hem tot loontrekkende in zijn onderneming te benoemen, waardoor hij gelijkgesteld wordt met de overige werknemers. En door de belasting op de winst van zijn onderneming tot 15% te verminderen.

Hervorming administratie sociale zekerheid

Aan de sociale zekerheid, die complexe en budgetvretende administratie, die niet langer aangepast is aan ons sterk veranderend samenlevingsmodel, wil Vivant nog twee functies geven: de uitbetaling van het basisinkomen en de ziekteverzekering. We laten het beheer in handen van de overheid, omdat Vivant het risico niet wil lopen dat werknemers niet of onvoldoende gedekt zijn door de vele "loontrekkende zaakvoerders".

Vandaag is het nog zo dat werknemers geen terugbetaling meer krijgen van de ziekteverzekering als de werkgever zijn RSZ bijdrage niet betaald heeft. Dit moet uitgesloten worden.

Dit betekent dat nog slechts één vijfde van de bevolking (de helft van de werkende bevolking) zal onderworpen zijn aan het betalen van directe belastingen op loon en dit met een lagere aanslagvoet dan nu het geval is.

2.4 Het budget van de staat

Hoe weerspiegelen de oplossingen van Vivant zich in het budget van de overheid, eenmaal alle aanpassingen doorgevoerd zijn ?

Het overheidsbudget wordt elk jaar groter, maar evolueert weinig ten opzichte van de inkomsten en uitgaven. De belangrijkste evolutie de laatste jaren is een vermindering van de interestlasten, die eveneens door ons werden vooropgesteld bij het "Vivant" staatsbudget ter gelegenheid van de vorige verkiezingen in 1999.

De "echte" uitgaven van de overheid zijn in de laatste legislatuur sterker gestegen dan het BBP (bruto binnenlands product). Dat het budget van de overheid in 2001 in evenwicht was is uitsluitend aan die zeer sterke daling van interestlasten te danken.

Wij reproduceren hieronder nogmaals de vergelijking van de inkomsten en uitgaven van de overheid (cijfers 1998) om aan te tonen dat het model van Vivant wel degelijk financierbaar is.

De informatie die wij gebruiken ten aanzien van de inkomsten en uitgaven van de overheid (geconsolideerd voor alle niveaus: federaal, gewestelijk, provin-

ciaal, gemeentelijk) zijn cijfers afkomstig van het Ministerie van Financiën.

De uitgaven van de overheid zijn niet echt vergelijkbaar met de uitgaven van de overheid in het Vivant-systeem. De kosten van een ambtenaar bijvoorbeeld zijn nu 60 à 80 % hoger dan wat ze in het Vivantstelsel zouden zijn, bij eenzelfde netto verloning en een zelfde aantal ambtenaren.

Zoals reeds vermeld zouden de subsidies aan bedrijven afgeschaft worden en nagenoeg alle uitkeringen aan particulieren vervangen door het basisinkomen.

In de volgende tabel moet dus rekening gehouden worden met het feit dat in het Vivantstelsel

- de lasten (sociale zekerheid en belastingen) voor de lonen van de ambtenaren - die de staat aan zichzelf betaalt - noch als inkomsten noch als uitgaven worden ingebracht. Dat betekent dat de totalen aan beide zijden lager zijn met dat bedrag.
- de post « basisinkomen » een groot deel van de uitgaven van het huidige budget dekt bijvoorbeeld het basisinkomen voor de ambtenaar.

Uitgaven van de gezamenlijke overheden in 1998 in miljard Euro

Administratie	Huidig	Vivant
Herverdeling (1) (4) (5)	43	56,8
Gezondheidszorg (2)	11,32	7
Administratie	11,21	2,5
Onderwijs, Cultuur, sport (5)	11,63	5
Veiligheid	3,53	1,5
Justitie	1,1	0,75
Ruimtelijke ordening (3)	6,25	2
EU/ UNO	1,2	1
Ontwikkelingssamenwerking	0,6	0,6
Rentelasten	17,5	14
Totaal	107,34	91,15

1. inclusief administratiekosten, die voor het huidige systeem geraamd wordt op 10 miljard € en inclusief invaliditeitsuitkeringen
In het Vivant-systeem is deze administratiekosten nagenoeg nul.

2. exclusief uitkeringen invaliditeit

3. inclusief milieu, NMBS toelage, infrastructuurwerken
4. Bij Vivant moet men om te vergelijken 7,8 miljard € aftrekken, namelijk het basisinkomen dat hier in zit en dat de industriële en grote bedrijven in de plaats van de overheid aan hun werknemers betalen (bedrag van de "basisinkomenbelasting") en 6 miljard € basisinkomen aan mensen die voor de overheid werken en dan in mindering komt van de posten daaronder.
Dus komt men ook op 43 miljard €, waarbij er bij Vivant zo goed als geen administratiekost in zit.
5. Bij de vergelijking moet men ook beseffen dat de uitgaven voor overheidspersoneel bij Vivant niet enkel lager zijn omdat er een stuk in het basisinkomen (bij herverdeling) vervat zit, maar dat de belastingen op de arbeid van de ambtenaren (die de overheid nu aan zichzelf betaalt), ook veel lager is door de afschaffing van belasting op arbeid tot 1250 € (bedrag geldig in 1999, nu 1350 €) netto per maand.
Dat verklaart mede waarom de totale uitgaven/inkomsten bij Vivant lager zijn.

2.5 Gevolgen voor sommige maatschappelijke groepen

Aan de hand van enkele concrete voorbeelden geven we hierna de meest opvallende gevolgen van het Vivantstelsel voor enkele maatschappelijke groepen.

2.5.1 WERKLOZEN

In het huidige systeem mogen werklozen met recht op uitkering, niet bijverdienen. Doen zij dat toch – met aangifte – dan wordt hun uitkering vermindert met het verdiende loon (zonder dat het nettobedrag onder het wettelijk minimum mag dalen). Is het aanvaarde werk niet aangegeven dan lopen zij gevaar hun uitkering te verliezen en eventueel een boete te moeten betalen. Het eerste jaar is het bedrag van de uitkering voor een alleenstaande typisch 865 € per maand op voorwaarde dat hij een bepaald aantal uren werkzaam was in de voorafgaande periode; vanaf het tweede jaar zakt het bedrag naar 550 €.

In het Vivantstelsel bestaat de term "uitkeringsgerechtigde" en het begrip "werkloze" niet meer. Ongeacht het "werkverleden" krijgt iedereen een basisinkomen van 540 € per maand met daarbij de vrijheid om bij te verdienen zoveel hij wil.

2.5.2 WERKNEMERS IN DE PRIVÉ-SECTOR.

Met Vivant wordt de kans dat uw bedrijf sluit omwille van een verhuizing naar landen met lage loonkost (lage belasting op arbeid en lage lonen) zo goed als onbestaande. Door de afschaffing van de bijdragen voor RSZ en de vermindering van de belastingen wordt de loonlast bij ons zodanig verlaagd dat verhuizen naar landen met lage loonkost niet meer de moeite waard is.

Een voorbijgestreefde gewoonte uit het verleden maakt dat oudere werknemers meer verdienen dan jongere. Dat heeft in periodes van economische recessie geleid tot afdanking van ouderen ten voordele van jongeren omdat lagere lonen ook lagere loonlasten betekenen.

Door lasten op lonen gevoelig te verminderen zoniet af te schaffen hoeft men oudere werknemers niet meer met brugpensioen te sturen of af te danken.

In het Vivantstelsel maakt het geen verschil of het ontslag gegeven of gekregen werd: het basisinkomen wordt in beide gevallen betaald.

Doordat bij Vivant (na de overgangperiode) het basisinkomen op oudere leeftijd niet meer afhankelijk is van de vroegere inkomsten (pensioen berekend op het loon en gewerkte jaren) kan gemakkelijker overgegaan worden naar een minder veeleisende of deeltijdse betrekking als de oudere werknemer dat zou wensen. Overigens geldt dit niet enkel voor oudere werknemers.

Het netto minimuminkomen zal minstens 1.080 € bedragen bestaande uit 540 € basisinkomen en evenveel inkomen (minimumsalaris) uit werk. Huisgenoten beschikken over het basisinkomen eigen aan hun leeftijdsgroep. In het gezin van een éénverdiener zal het maandelijks minimuminkomen ergens tussen 1.600 en 2.000 € liggen.

En mocht die verdiener zijn job verliezen, dan nog blijft het gezin beschikken over:

540 €	het Basisinkomen van de "ex-verdiener"
plus 540 €	het Basisinkomen van de partner
of minstens 1.080 €	netto, wel te verstaan!

OPMERKING:

In het basisinkomenstelsel zal de werkgever ook makkelijker loonsverhogingen toestaan omdat een verhoging van b.v. 25 € hem ook maar 25 € kost in zoverre het maandelijks loon de 1.350 € niet overschrijdt. In het huidige systeem kost een opslag van 25 € al gauw 65 à 75 € aan de werkgever.

Ook als de arbeidsomstandigheden u niet bevallen wordt het eenvoudig om van job te veranderen. Ondertussen is uw basisinkomen individueel en onvoorwaardelijk het uwe. Geen geloop en zenuwlopend wachten op uw "C4", geen vernederende "dop" met allerlei verplichtingen en betuttelingen.

2.5.3 OUDE WERKNEMERS

In het huidige stelsel worden de ouderen bedreigd met ontslag of brugpensioenen omdat de belasting op lonen - die hoger zijn dan die van jongeren - relatief zwaar is voor de werkgever. Hun bekwaamheid wordt niet in vraag gesteld, wel de kosten. Met brugpensioenen gaan is voor de werknemer een beter lot dan werkloos zijn maar voor de staatskas betekent het een derving van inkomsten.

De vier betrokken partijen lijden er verlies bij: de werkgever verliest een werkkracht met ervaring, de staat moet werklozenuitkering betalen en de bruggepensioneerde krijgt een gevoelig lager inkomen en moet dus op zijn uitgaven bezuinigen; vaak heeft hij dan ook geen sociale voeling meer; ook de gemeenschap verliest er dus bij, zowel economisch als sociaal.

Met Vivant kunnen zij, desgewenst, verder blijven werken omdat de lasten op het loon lager zijn.

2.5.4 JONGEREN EN STUDENTEN

Vanaf hun 18de verjaardag krijgen de jongeren meteen hun vrijheidsinkomen (400 €) uitbetaald. Jongeren die liever niet studeren, kunnen hiermee toch een bescheiden bestaan leiden terwijl ze b.v. een baan zoeken. De student kan dat bedrag, dat merkkelijk hoger is dan de grootste studiebeurs, aanwenden om zijn studies te bekostigen. Het onvoorwaardelijk karakter is ook in tegenstelling met de voorwaarden van een studiebeurs. Er is geen grens vastgesteld van wat de inkomens van de ouders mogen zijn voor het toekennen van een vrijheidsinkomen, een aanvraag indienen hoeft niet en een tijdslimiet is er dus ook niet. Het "bissen" of zelfs "trissen" speelt eveneens geen rol meer.

Ook het extra voordeel voor "zwarte" activiteiten door het toekennen van studiebeurzen op basis van de "aangegeven" inkomsten is voorbij.

Wil de jonge werknemer een andere baan zoeken dan kan hij dat met Vivant financieel "veiliger" dan nu, omdat hij toch zeker is over een basisinkomen te kunnen beschikken.

Het basisinkomen bevordert bijgevolg de "mobiliteit" in de werkgelegenheid.

2.5.5 ZELFSTANDIGEN EN VRIJE BEROEPEN

De zelfstandigen en beheerders van K.M.O.'s hebben dikwijls een personeelstekort omdat de loonkosten zo hoog oplopen. Omdat die loonkosten in het Vivantstelsel stevig ingekort zijn, kunnen de zelfstandigen de besparing gebruiken voor zichzelf, om meer voor hun gezin te gaan leven of om de activiteiten uit te breiden en meer personeel aan te werven.

In het Vivantstelsel wordt het bedrijf belast in functie van het resultaat (toegevoegde waarde) terwijl het tot nu toe belast werd op de ingezette middelen (lonen). Doordat de vaste kosten verminderen verhogen de levenskansen van het bedrijf. Ook verhoogt de veiligheid, zeker voor starters. Een kleiner aandeel van het startkapitaal dient voor de betaling van de lonen. En als de inkomsten tegenvallen, wat heel in het begin wel kan gebeuren, blijft er toch het basisinkomen voor werknemer en -gever. In het huidige stelsel is de zaakvoerder niet zeker dat hij op werklozensteun kan terugvallen in geval van moeilijkheden of faillissement.

Aangezien in het Vivantstelsel het hoofddeel van de staatsinkomsten uit de B.T.W. en de sociale belasting op verbruik bestaat, is het ook logisch dat hierop de controle versterkt wordt.

Het kasregister en de boekhouding moeten uitgevoerd worden op computer en voortdurend bijgewerkt zodat op elk moment de betaling van de verbruiksbelasting kan gecontroleerd worden.

Vivant wil de belasting verlagen maar er ook op toezien dat ze wel degelijk geïnd wordt. Daarom worden zelfstandigen en beoefenaars van vrije beroepen geacht een bedrijf te hebben (met degelijke boekhouding) waarin zij zelf werknemer zijn.

2.5.6 AMBTENAREN

De openbare diensten spelen een grote rol in onze gemeenschap en moeten dus over de nodige middelen beschikken om die behoorlijk te kunnen vervullen. Hun takenpakket moet vanzelfsprekend aangepast worden aan de noden van de gemeenschap. Vandaar de behoefte aan een grotere flexibiliteit, wat ook al in het Copernicusplan nagestreefd wordt. En als de vereisten dezelfde zijn als in de privé-sector dan zullen ook de lonen aangepast moeten worden. Ook op het gebied van de sociale zekerheid gebeurt de aanpassing, o.m. voor wat betreft de pensioenen. Vivant beveelt dan ook de integratie aan van de verscheidene systemen in een nieuw socio-economisch model.

Het pensioenstelsel wordt voor elke beginnende ambtenaar meteen het Vivantstelsel; voor ambtenaren in functie blijft alles onveranderd.

Door de vereenvoudiging van de administratie in het Vivantstelsel zal het aantal ambtenaren dat nodig is sterk verminderen. In de privé-sector echter zal ingevolge de daling van de loonkosten heel wat werkgelegenheid gecreëerd worden zodat uittredende ambtenaren toch niet op straat staan. Er zal uiteraard in vorming en opvang voorzien moeten worden en de overgangperiode zal lang genoeg zijn.

2.5.7 THUISWERKENDE OUDERS

In tegenstelling met de loopbaanonderbreking die in het huidige stelsel slechts mogelijk is voor een beperkte periode, is die in het Vivantstelsel onbeperkt in tijd. Ze heeft ook geen invloed op het latere pensioen. Ouders die voor de opvoeding van hun kind(eren) willen zorgen, die hun ouders willen verzorgen of van tijd tot tijd eens wat willen werken... Het kan allemaal met een basisinkomen en zonder paperassen? Zonder aanvragen of speciale melding bij zieken- of pensioenkas.

Het onderscheid tussen 'officieel' werken en 'zwart'werken valt weg waardoor de werknemer makkelijk van statuut kan veranderen en van voltijds - naar deeltijds werken kan overgaan of stoppen met werken. Het zal makkelijker zijn om een deeltijdse baan te vinden om weer op de economische trein te stappen.

Het sociaal kapitaal in de gemeenschap groeit door de beschikbaarheid van meer "vrije" mensen.

2.5.8 MIGRANTEN

Vivant is voorstander van een immigratiesysteem zoals in Zwitserland en de VS, waarbij immigranten werk moeten hebben voor ze zich in het land kunnen vestigen.

Immers, enkel door het hebben van werk (en inkomen) kan men zich voldoende snel integreren in de gast-maatschappij. Wij kunnen de hele wereld niet in ons landje opvangen. Onze economische capaciteit laat dit niet toe. Soms kan immigratie gewenst zijn wanneer een bepaalde categorie vakmensen ontbreekt.

Echte politieke vluchtelingen moeten, in samenspraak met andere Europese landen, in bescherming genomen worden alsook hun partner en kinderen

Eenmaal immigranten worden toegelaten, geldt het Vivantstelsel ook voor hen. Dus aan iedereen die op legale manier in het federaal register is ingeschreven of een werkvergunning heeft verkregen, wordt een PFR (persoonlijke

fiscale rekening) toegekend waarop elke maand het basisinkomen wordt gestort.

We moeten er vooral zorg voor dragen dat de immigranten blijvend werk en een inkomen hebben, zodat ze zelf in hun behoeften kunnen voorzien, en aldus snel opgenomen worden in onze maatschappij.

De beste manier om economische migratie te voorkomen is de economie te helpen ontwikkelen in de landen waar migranten vandaan komen. Emigreren doe je immers niet zo maar. Daarom heeft Vivant ook een oersterk programma voor ontwikkelingssamenwerking.

2.5.9 SENIOREN

In het Vivantstelsel is voorzien dat senioren per maand een basisinkomen van 800 € krijgen, (wat hoger is dan het nu gemiddeld uitbetaalde pensioen) Wie nu een hoger pensioen krijgt, behoudt dat met uitzondering voor de pensioenen van meer dan 2.500 €/maand, die op die hoogte afgetopt worden (die aftopping geldt enkel voor pensioenen die door de overheid betaald worden).

Voor de pensioenen is een lange overgangperiode gepland.

De gepensioneerde mag **onbeperkt** bijverdienen, zonder administratieve rompslomp.

Omdat het aantal ouderen groeit, moet ook het legertje verzorgers vergroten. Ook zullen meer en meer recreanten hun intrede in de economie doen. Voor de verzorgers zal het aantal vooral afhangen van de vorming want de loonkosten zullen gevoelig verminderen in het Vivantstelsel.

2.5.10 GEHANDICAPTEN EN MINDERVALIDEN

Ook gehandicapten en mindervaliden wil Vivant helpen om zich beter en makkelijker in de samenleving te integreren. Ze krijgen bijgevolg zoals iedereen een basisinkomen en een bijkomende financiële hulp, zodat ze zeker geen lager inkomen hebben dan nu het geval is. Bovendien mogen ze ook, zoals iedereen, een onbeperkt inkomen uit een werk-activiteit halen. Door de mogelijke uitbreiding van de diensten- en zorgsectoren zal hun comfort verbeteren.

2.5.11 ARTIESTEN EN KUNSTENAARS

Al decennia beloven opeenvolgende regeerders een behoorlijk statuut aan de kunstenaars. In de praktijk blijft het allemaal loodgieterswerk met tal van paperassen en controles, een gruwel voor artiesten.

Het inkomen van een artiest is gewoonlijk zeer onregelmatig. Nu eens wel, dan weer een hele tijd niet, dan weer hoog of laag. Het basisinkomen dat elke maand op hun rekening komt, maakt hun leven dus heel wat comfortabeler. *Eindelijk een oplossing in zicht!*

2.5.12 ONDERNEMINGEN

Wie zijn baan verliest valt onder het huidige stelsel van sociale zekerheid en krijgt een werkloosheidsuitkering, die het eerste jaar bijna gelijk is aan het wettelijk gedefinieerde minimumloon. Daardoor vinden vooral de lage-loonverdieners - meestal laag geschoolden - het niet altijd interessant om opnieuw een baan te zoeken. Ondernemingen hebben dus moeite om die werkkrachten aan te werven.

In het stelsel van Vivant wordt het inkomen van de werkloze 540 € per maand. Het minimumloon (voltijds) wordt wettelijk ingesteld op (een bijkomende) 540 €. Daardoor is het verschil tussen werken en niet werken, gelijk aan 540 € wat voldoende is om tot het zoeken van een baan te stimuleren.

Voor ondernemingen is er ook volgend verschil: in plaats van elke maand sociale lasten aan de staat te moeten betalen, gebeurt dit nu pas bij verkoop (sociale belasting op verbruik).

Een belangrijke vaste kost wordt dus een "variabele" kost. Dat is véél veiliger als het bedrijf haar verkopen ziet verminderen.

Overigens wordt de belasting op winst van ondernemingen tot 15% teruggebracht.

Bij Vivant worden de kleine en middelgrote ondernemingen bevoordeeld terwijl de zogenaamde "coördinatiecentra" integendeel relatief zwaarder belast worden. Wel worden alle subsidies aan ondernemingen afgeschaft want die geven al te gemakkelijk aanleiding tot favoritisme, concurrentievervalsing en politiek "machtsmisbruik".

En aangezien de werknemer een deel van zijn inkomen van de staat krijgt, verminderen de loonkosten voor de werkgever door de belastingsvrijstelling tot 16 200 €/jaar.

Voor ondernemingen in de dienstensector vermindert de loonkost bovendien met het basisinkomen.

2.5.13 LANDBOUWERS EN DE IMPACT OP HET MILIEU

De voorstellen die in juli 2002 gelanceerd werden door de Europese commissie liggen in de richting van de voorstellen die Vivant geformuleerd heeft. De afschaffing van de subsidies aan productie en de invoering van een basisinkomen aan de landbouwers (al wordt het zo niet genoemd) is een grote stap naar een gezonde landbouw en dito producten.

ECOLOGISCHE GEVOLGEN:

Door het invoeren van een basisinkomen voor de landbouwers, in vervanging van een subsidie van overproductie, kunnen die meer aandacht besteden aan de kwaliteit van hun productie in plaats van aan de kwantiteit.

Door het verschuiven van belasting op arbeid naar verbruik zal automatisch een zuiniger gebruik van grondstoffen ontstaan.

3. Maatschappelijk thema's

3.1 Directe democratie

Men kan zich de vraag stellen, in hoeverre ons land een vertegenwoordigende democratie kent! Grotendeels zou het antwoord hierop "ja" moeten luiden. En toch, van directe maatschappelijke invloed door de burgers is nauwelijks sprake. Onze verkiezingen laten toe op bepaalde vlakken (gemeente, provincie, deelstaat, het federaal niveau en Europa) een 'stem' uit te brengen die al dan niet vertaald wordt (via een niet-democratische verdeelsleutel) in een aantal verkozenen van deze of gene partij. Vervolgens ontsnapt deze 'verkozene des volks' bijna volledig aan iedere vorm van controle, waardoor de indruk ontstaat dat iedere politicus wel 'corrupt' moet zijn. Drijft macht immers niet naar corruptie?

Volgens Vivant kan de huidige toestand van onze democratie onder meer verbeterd worden door: het afschaffen van de kiesplicht, de invoering van het wetgevend burgerinitiatief en van het bindend referendum.

Door deze vorm van directe democratie ontstaat een vrije markt voor politieke ideeën, de basis voor belangrijke vernieuwingen. Directe democratie is een instrument dat los staat van een partij of een partijprogramma. Directe democratie werkt corrigerend en preventief. Het beschermt de burger tegen onrechtvaardige maatregelen en stimuleert politici om bij hun beleid rekening te houden met wat er onder de bevolking leeft. Directe democratie beperkt zich tot belangrijke beslissingen. Wie beslist wat belangrijk is? Het volk zelf, door genoeg handtekeningen in te zamelen voor een referendum.

3.2 Efficiënte overheid

De overheid dient terug te keren naar haar kerntaak, namelijk diensten verlenen aan de bevolking. Daartoe behoren onder meer zaken als veiligheid, rechtspraak, onderwijs, organisatie van de gezondheidszorg en infrastructuur. Daarnaast is er voor de overheid een belangrijke rol weggelegd in de herverdeling van de welvaart. Zij moet ervoor zorgen dat deze opdracht efficiënt, met zo weinig mogelijk middelen, zo goed mogelijk vervuld wordt.

Om die opdracht te vervullen, heeft de overheid inkomsten nodig en zijn belastingen of 'bijdragen' noodzakelijk. Het is de burgerplicht van de politici

om het belastinggeld, dat hen door het volk wordt toevertrouwd, zo goed mogelijk te beheren. De totale hoeveelheid belastingen die de overheid nodig heeft wordt bepaald door wat men ermee wenst te doen (en niet door een wetmatigheid uit het verleden). Indien morgen de overheid minder geld nodig heeft, dan moet ook de totale belastingdruk kunnen dalen. Door een eenvoudig, transparant systeem om de belastingen te innen en de overheidsgelden te besteden, moeten allerlei politieke invloeden tot een minimum beperkt worden.

Vivant wil daarenboven de politieke kabinetten van ministers tot een minimum herleiden, waardoor de kostprijs ervan zou dalen en zij meer op de administratie steunen. Ook wil Vivant de praktijk en de mogelijkheid aan banden leggen waarbij verkozenen zelf wetten kunnen uitvaardigen die dit doel hebben hun macht te verstevigen, zichzelf immuniteit te verlenen in geval van frauduleuze praktijken, de berichtgeving aan banden te leggen en de democratie in te perken.

Verder wil Vivant alle aanwervingen in overheidsdienst op een zo objectief mogelijke manier laten gebeuren. Het is evident dat een kandidaat dient te worden geselecteerd op basis van zijn bekwaamheden vereist voor de job en niet op basis van een politieke kleur.

Om tegemoet te komen aan bijzondere behoeften (b.v. halftijdse jobs voor ouders van jonge kinderen) zal het telewerk eveneens ingevoerd worden bij de overheid en een decentralisatie van de dienstverlening middels netwerken, ten einde de efficiëntie en de sociale benadering te optimaliseren. Dit heeft een drieledig doel, namelijk minder verplaatsingen en dus files naar de grootsteden (mobiliteit), minder kosten m.b.t. gebouwen en energieverbruik.

3.3 Mobiliteit

De beste manier om files te vermijden is de fysische verplaatsingen te vervangen door virtuele verplaatsingen. Door de komst van breedband internet kan men zeer gemakkelijk zware gegevensbestanden doorsturen en videoconferenties houden. Het is dus niet meer noodzakelijk dat iedereen zich naar Brussel verplaatst. Indien Vivant het voor het zeggen zou hebben, zouden er onmiddellijk "werkcellen" voor de administraties gecreëerd worden in steden als Aalst Turnhout, Halle enzovoorts. De ambtenaren en werknemers van de hoofdkantoren van overheidsbedrijven (NMBS, Post) zouden daar kunnen gaan werken in de plaats van naar Brussel te moeten gaan. Dat doen ze dan één of twee keer per week als er een vergadering is. Privébedrijven zouden snel dit voorbeeld volgen.

Voor Vivant kan er dus ook geen sprake zijn van belasting op dataverkeer, omdat dataverkeer de beste manier is om milieu-overlast en files te bestrijden.

3.4 Onderwijs

Onderwijs is een van de hoekstenen van onze samenleving. De opdracht die het onderwijs heeft, is eenieder de kans te bieden zich te ontplooien en te ontwikkelen tot een volwaardige en mondige burger. Naast het overdragen van kennis en het leren analyseren, formuleren en synthetiseren dient het onderwijs het kritisch denken te ontwikkelen en aandacht te besteden aan lichamelijke opvoeding, creativiteit en sociale vaardigheden.

Onderwijs is vandaag echter ook laveren tussen het openlijk machtsstreven van de netten en de inrichtende machten, waar macht synoniem is met het verkrijgen van een groter aandeel uit het onderwijsbudget (ruim 50% van het totale budget van de Vlaamse overheid). Om hier uit te geraken kiest Vivant voor de meest verregaande autonomie voor de school én voor een uniforme schoolorganisatie.

Dit wil zeggen dat elke school of onderwijsinstelling dezelfde bestuursvorm krijgt, volgens een zelfde wijze gefinancierd wordt en functioneert met hetzelfde personeelsstatuut en dezelfde manier van inspraak en participatie. Uniformiteit in de schoolorganisatie wil echter niet zeggen dat er uniformiteit moet zijn rond het pedagogisch project (cf. vrijheid van onderwijs, zowel qua inrichting als qua keuze).

Tevens vindt Vivant dat onderwijs, op welk niveau ook, volledig gratis dient te zijn en moet worden aangeboden in een goede infrastructuur.

Een belangrijke vereiste is ook een goede omkadering, met leerkrachten en begeleiders die zowel pedagogisch als vakinhoudelijk professioneel zijn opgeleid en op hun beurt voldoende ondersteund worden.

Welke financieringswijze dient te worden ingevoerd, is vatbaar voor discussie. Wel is het zo dat door een basisinkomen en het verlagen van de lasten op arbeid de budgettaire onderwijsuitgaven met circa 60% worden gereduceerd.

Een mogelijke optie is de schoolbon. De schoolbon is een instrument om duidelijk te maken dat het niet de overheid is die het onderwijs financiert, maar wel de burger zelf. Het is de overheid die de middelen van de burgers herverdeelt om onderwijs mogelijk te maken. In die zin is de schoolbon een bewustmakingsinstrument, waardoor de burgers opnieuw het recht op en de vrijheid van onderwijs zelf in handen te hebben.

Het kleuter- en lager onderwijs is de eerste en de belangrijkste stap om de gelijkheid van startkansen te waarborgen. Kinderen met taal-, sociale of andere problemen dienen in het kleuteronderwijs de nodige begeleiding te krijgen om deze achterstand weg te werken tegen dat zij naar de lagere school gaan. Ook kinderen met een handicap dienen, in de mate van het mogelijke, in het gewone onderwijs te worden geïntegreerd (cf. inclusief onderwijs).

Het secundair onderwijs is één van de pijnlijke voorbeelden van de Belgische wafelijzerpolitiek, zowel pedagogisch, structureel als financieel.

Vivant vindt dat het secundair onderwijs een algemene vorming moet aanbieden, die aangepast is aan ieders individuele capaciteiten en borg moet staan voor het maximaliseren van de mogelijkheid tot ontwikkeling. Algemene vorming, o.a. het aanleren van cognitieve en sociale vaardigheden en attitudes, verwerving van basiskennis in uiteenlopende domeinen, handvaardigheden en fysieke ontplooiing, mag echter niet verward worden met het voorbereiden op het hoger onderwijs.

De overheid of onderwijskoepel dient niet verder te gaan dan bovenstaande minimale regelgeving. Elke schoolgemeenschap moet autonoom kunnen bepalen hoe deze algemene principes worden vertaald in vakken en leerstof.

Het verdrag van de Rechten van het Kind (dat o.m. bepaalt dat elk kind het recht heeft om te leren lezen, schrijven, rekenen, zijn mening uiten, participeren, enz.) dient uiteraard door elke school gerespecteerd te worden. Eventueel kan bepaald worden dat een zekere verscheidenheid aan vakken en leerstof moet worden aangeboden (cf. het recht op een zo breed mogelijke ontplooiing).

Concreet betekent dit dat elke school (dit zijn de leerkrachten en de ouders) of scholengemeenschap (indien tussen scholen onderlinge regels worden afgesproken) autonoom kan beslissen, binnen de beperkingen van de minimale regelgeving, hoe ze de globale organisatie van het onderwijs invult (studierichtingen zoals we die nu kennen of een meer modulair systeem, d.i. een doorbreking van het leerjarensysteem), welke vakken gegeven worden en wat de leerstof is binnen die vakken. Wel dient elke school een pedagogisch project op te stellen en publiek te maken, waarvoor zij een bepaald budget krijgt. Dit project moet het instrument zijn op basis waarvan ouders en kinderen hun schoolkeuze kunnen bepalen. Tevens is het de basis voor inspectie: maakt de school waar wat ze belooft in haar project?

Het hoger onderwijs tenslotte mag niet eenzijdig gericht zijn op kennisoverdracht, maar moet de cognitieve vaardigheden en attitudes verder ontwikkelen.

Tevens vindt Vivant dat het hoger onderwijs niet mag tegemoet komen aan de vraag van het bedrijfsleven, om een professionele opleiding aan te bieden aangepast aan de vraag van de markt. Redenen zijn dat een gespecialiseerde opleiding de werknemer in een te afhankelijke positie plaatst en deze opleiding op termijn contraproductief is daar omscholing bemoeilijkt wordt.

Het is dus ook onlogisch dat in functie van de (binnenlandse) markt de vrijheid van studiekeuze wordt belemmerd (cf. toelatingsproef artsen en tandartsen).

Zowel organisatorisch (aangepaste studiefomules) als financieel (kredieturen, basisinkomen, ..) moeten er maatregelen getroffen worden om hoger onderwijs mogelijk te maken voor iedereen op elke leeftijd.

Het universitair en hoge-schoollandschap dient rationeel maar pluralistisch te zijn in het onderwijsaanbod.

Het inschrijvingsgeld wil Vivant afschaffen. Wel dient de basisfinanciering te worden opgetrokken (dus minder in functie van het aantal studenten) zodat de koppeling van onderwijs en onderzoek niet verder in het gedrang komt.

Professoren worden verondersteld wetenschappelijk onderzoek te doen om hun onderwijs actueel en hoogstaand te houden. De huidige lesbelasting is zodanig hoog dat weinig tijd overblijft voor onderzoek. Op termijn brengt dit de kwaliteit van het onderwijs in het gedrang.

Op het vlak van wetenschappelijk onderzoek dienen de inspanningen om het niet-georiënteerd onderzoek (dit is onderzoek op initiatief van de onderzoekers) te bevorderen, te worden voortgezet. Het georiënteerd onderzoek (onderzoek op initiatief van derden) valt uiteen in beleidsgericht onderzoek (op initiatief van en gefinancierd door de overheid) en bedrijfsgericht onderzoek. Georiënteerd onderzoek op initiatief van niet-kapitaalkrachtige groepen zonder politieke basis (bvb. milieubewegingen) is vandaag onmogelijk: een structuur dient te worden opgesteld zodat ook bewegingen studies kunnen bestellen, ook al vindt de betrokken minister ze niet relevant.

Fundamenteel onderzoek dient essentieel te gebeuren in de universiteiten; hoge scholen echter moeten echter ook de mogelijkheid krijgen om aan projectmatig wetenschappelijk onderzoek te doen. De controle op de kwaliteit en de resultaten van met gemeenschapsgeld gefinancierd onderzoek dienen te worden verbeterd. Net zoals de meeste administratieve diensten, dient ook het wetenschapsbeleid transparanter en rationeler te worden georganiseerd.

Tenslotte een woordje over volwassenenonderwijs. Daar de ontwikkelingen in de diverse beroepsgebieden elkaar steeds sneller opvolgen, is er een steeds grotere behoefte aan bijscholing. Hierin wordt voorzien door het bedrijfsleven,

de private onderwijsinstellingen en de gesubsidieerde onderwijsinstellingen. Deze laatste dienen te voorzien in een stelsel van basiseducatie.

3.5 Milieu

Milieuvervuiling is een van de grootste problemen van onze tijd. De materiële welvaartsgroei in de rijke landen en de sterke bevolkingstoename van de laatste eeuw hebben in heel de wereld natuur en milieu aangetast. Die aantasting gaat in snel tempo door, veroorzaakt onherstelbare schade en maakt dat er steeds minder kans is dat toekomstige generaties nog over behoorlijke levenskwaliteit zullen beschikken. Om dit te voorkomen is aanzienlijk meer nodig dan wat milieuvriendelijkheid. Het vergt een diepgaande mentaliteitswijziging.

Aangezien het ecologisch evenwicht zich op wereldvlak afspeelt, dienen de ingrijpende maatregelen zich ook op dit niveau af te spelen.

De samenleving moet zich binnen zodanige grenzen ontwikkelen, dat het milieu zich nog voldoende kan herstellen om ook in de toekomst een gelijkwaardige bedrijvigheid mogelijk te maken. Men noemt dit 'duurzame ontwikkeling'.

In afwachting van een echte mentaliteitsverandering op dit vlak dient, om op korte termijn erger te voorkomen, het milieu in de economie geïntroduceerd te worden als een 'schaars goed'. Aan het gebruik van grondstoffen, energie, lucht, water, grond en ruimte dient m.a.w. een kostprijs toegekend te worden die gebaseerd is op duurzame ontwikkeling. De invulling van een adequaat milieubeleid dient te gebeuren in samenspraak met specialisten en de betrokkenen, de bevolking dus. Vivant is ook pro maatregelen als milieubelasting, belasting op energie, CO₂-uitstoot en verkeersbelasting.

In de mate van het mogelijke worden deze belastingen door de BTW-administratie beheerd.

3.6 Ruimtelijk ordening

Ruimtelijke ordening eist in een klein en dicht bevolkt land als België een voorkeursbehandeling op. Vernippering van de open ruimte heeft negatieve gevolgen voor de mens en voor de ecosystemen. De alomtegenwoordige bebouwing in ons land, en de lintbebouwing in het bijzonder, hebben een verflakkend en banaliserend effect op onze samenleving. Daarom dient er een scheiding te worden gemaakt tussen gebieden waar verdichting en verzwarend van het gebruik van de open ruimte nog mogelijk is en gebieden waar dat niet kan.

Verspreiding van de bebouwing is niet goed. Het is beter de activiteiten in zones onder te brengen, economische functies te centraliseren en de bestaan-de stedelijke ruimte optimaal te benutten. Compacte steden zijn de beste basis voor de vernieuwing van het economisch weefsel, de werkgelegenheid, het draagvlak van voorzieningen, het voorkomen van onnodig wegverkeer en het milieuvriendelijk ruimtegebruik. Steden kunnen aantrekkelijker worden gemaakt door bevordering van openbaar vervoer en fietsverkeer, door ontwikkeling van stedelijke activiteiten, door behoud en herstel van culturele en historische gebouwen, en door integratie van openbare ruimten en natuur in het stadsbeeld.

Kaalslag van stadskernen en leegstand wensen wij tegen te gaan. Bebouwing tussen verstedelijkte gebieden in, wensen wij af te remmen. Bij de groei van kleinere steden en dorpen wordt als uitgangspunt gehanteerd, dat deze wordt opgevangen binnen de bebouwde kom. Meer in het algemeen kan de belevingswaarde van de bebouwde en onbebouwde ruimte worden verhoogd door aandacht en ruimte voor moderne stadsontwikkeling en architectuur, zonder afbreuk te doen aan het historisch kader van veel van onze binnensteden.

Tenslotte wensen wij te werken aan een uitgebreid en efficiënt openbaar vervoer tegen lage prijzen en in bepaalde gevallen zelfs gratis.

Het belastings-systeem van Vivant bevordert de vernieuwbouw. Immers, in de stad verbouwen is nu veel duurder dan iets nieuws optrekken "op de buiten", omdat de arbeidskosten artificieel hoog zijn door de waanzinnige belasting op arbeid. Bij Vivant vervalt die belasting grotendeels, waardoor verbouwen in de stad relatief aantrekkelijker wordt.

3.7 Justitie

De Belgische justitie is dikwijls niet ernstig, vooral wanneer er politiek mee gemoeid is. Het valt te betwijfelen of het Octopus-akkoord diepgaande veranderingen teweeg zal brengen. De Belgische ziekte (cf. mentaliteit) blijft ongestoord verder woekeren bij vele magistraten, advocaten en politici, terwijl de bevolking fatalistisch reageert. Wat baten, in het beste geval, enkele objectieve niet-politieke benoemingen, wanneer in de praktijk politieke benoemingen de regel blijven...

Vele carrières in de Belgische justitie verlopen volgens de politieke zeden en zuilen, afgemeten volgens de oude, trouwe verdeelsleutels, afgesproken in selecte kring, afgedekt en beschermd door corporatisme, ongenaakbaar en straffeloos, daarenboven gewapend met bijna grenzeloze macht.

De almacht van de procedures die de meest pertinente bewijzen ongedaan maken, het eindeloos uitstellen en laten sudderen van zaken, de ambtelijke ingesteldheid van vele rechtsbedienaars, de speciale technieken van vele advocaten, de vele 'familiebanden' tussen politici en magistratuur, het onskent-ons-syndroom, kortom de wereld waarin ons gerecht sinds jaren opeert, is moeilijk te verteren.

Enkele zeer recente voorbeelden:

- 8 jaar wachten op uitbetaling van de schade na een simpel auto-ongeval, waarin de verantwoordelijkheid niet te betwisten was: tegen 130 km/h door het rode licht rijden!
- Een hormonentrafikant die vrijuit gaat in cassatie, na bewezen feiten in eerste aanleg en beroep. Ingeroepen reden: procedurefouten!
- Een affaire over onroerend goed met politieke inslag wordt na 5 jaar, volgens de normen van het huis, zijnde 'het Paleis van Justitie van Brussel', nog als zeer jong bestempeld. Reden: overlast.
- Witte-comitéleden uit Neufchâteau moesten in september 1998 voor de correctionele rechtbank verschijnen volgens een principe dat meer en meer opduikt: niet de dader van een misdrijf wordt op de eerste plaats vervolgd maar de slachtoffers. Reden: lawaaihinder door roepen om hulp.

Zijn er remedies? Ja, misschien!

In de eerste plaats door er werkelijk een onafhankelijke macht van te maken door politieke benoemingen te stoppen.

Om een efficiënte werking van de magistratuur mogelijk te maken dient naast voldoende middelen (om de gepaste infrastructuur te voorzien) ook de wil tot verandering aanwezig te zijn: dit veronderstelt een transparante justitiestructuur en het afstaan van ongepaste macht, door controle in te bouwen op bepaalde functies in de magistratuur. Een op te richten syndicaat dat ijvert voor en toeziet op een redelijke en normale werking van de Justitie zou erg nuttig zijn. Zo dient men niet noodzakelijk strenger maar wel sneller op te treden. Verjaring van zware misdrijven en het niet kunnen bestraffen door toedoen van procedurefouten dient onmogelijk te worden gemaakt.

Een vlotte toegang tot rechtspraak, rechtsbescherming en dossier dient voor iedereen (dus ook voor het slachtoffer) een basisrecht te zijn.

Een structurele reorganisatie van het gerechtelijk apparaat, op het niveau van opsporing, vervolging en berechting, dringt zich meer dan ooit op.

3.8 Iedereen gelijk voor de wet

Vivant pleit voor volledige rechtsgelijkheid tussen alle permanente leden van de Belgische rechtsgemeenschap. Leden van onze rechtsgemeenschap kunnen voor de wet niet een beetje gelijk of een beetje ongelijk zijn. Allemaal hebben we dezelfde rechten en plichten.

Vivant beschouwt het denkbeeld van de absolute gelijkheid voor de wet als een essentiële verworvenheid van de verlichting, waaraan niet te tornen valt.

De uitdrukking van rechtsgelijkheid tussen de burgers is het Belgisch nationaliteitsbewijs. Het geldt als een soort lidkaart van de Belgische rechtsgemeenschap. Van de klassieke denkpatronen rond nationaliteit wil Vivant graag af. Voor Vivant betekent 'nationaliteit' dat je tot de rechtsgemeenschap van een land behoort, niet meer of niet minder. We zien 'nationaliteit' dus compleet los van culturele of etnische aspecten.

Essentieel is dat iedereen die **wettig** en **permanent** in België verblijft, zonder drempels dezelfde rechten en plichten krijgt.

Wil je dan lid worden van de Belgische rechtsgemeenschap? Dat kan zonder problemen.

Natuurlijk doe je wel afstand van je oude nationaliteit om als volledig gelijk te tot de Belgische rechtsgemeenschap toe te treden. Vivant is tegen dubbele nationaliteit, omdat daardoor rechtsverschillen ontstaan tussen leden van dezelfde rechtsgemeenschap.

3.9 Ontwikkelingssamenwerking

Vivant heeft zijn twijfels over het nut van ontwikkelingssamenwerking zoals die vandaag wordt gevoerd.

Vivant is tegen 'gebonden' hulp, omdat dit aanleiding kan geven tot corruptie en tot concurrentievervalsing.

Indien westerse prestaties (goederen of diensten) moeten geleverd worden omdat deze lokaal niet beschikbaar zijn, dan zou dat enkel mogen gebeuren via openbare aanbestedingen op Europees vlak, tussen bedrijven (niet noodzakelijk alleen Europese) die voldoende financiële waarborgen voor de goede afloop kunnen geven, waarbij de selectiecriteria vooraf vastliggen en waarbij geen 'evaluatie' van de offertes plaatsvindt.

Betere vormen van ontwikkelingssamenwerking zijn volgens Vivant:

- het openen van de handelsmogelijkheid zodat het land een eigen instrument creëert om welvaart te produceren.
- initiatieven steunen waarbij men op kleine schaal kapitaal verschaft in de vorm van leningen aan de lokale bevolking.
- er over waken dat buitenlandse investeringen niet de ongelijke ontwikkeling in de hand werken.
- een land pas als ontwikkelingsland aanvaarden, indien zijn militair vermogen tot een minimum herleid wordt, zodat de democratie er kan groeien en zich stabiliseren, zonder dat evenwel zijn soevereiniteit in het gedrang komt.

Maar Vivant ziet vooral het invoeren van een basisinkomen op lokaal subsistentieniveau als het middel om deze landen te helpen. Voor een land als Rwanda bijvoorbeeld (8 miljoen inwoners) zou men aan alle volwassenen (4 miljoen) een basisinkomen kunnen geven van 0,5 € per dag. Dat is 720 miljoen € per jaar of 0,3 % van het BBP van België. Hierdoor verdwijnt de grootste miserie, gaan de vrouwen zich onafhankelijker opstellen, zich ontwikkelen en zullen zij de geboorten beperken.

Als er minder armoede is kan het toerisme ook weer ontsloten worden.

Er zullen lokale ondernemingsgezinde mensen wat rijker worden en die kopen zich dan radio's, DVD-spelers, computers, enz ... waarop de lokale overheid dan serieuze belastingen kan heffen. Die belasting kan dan mee dienen om het lokale basisinkomen te betalen. Op termijn is er dan geen ontwikkelingshulp meer nodig. Vivant heeft ook op die basis een overheidsbudget voor een ontwikkelingsland uitgewerkt (Rwanda). Zie www.Vivant.org/english.

Een interessant bijproduct van de studiegroep van Vivant, die samengesteld was uit vier mensen met een levenslange ervaring in ontwikkelingslanden, is dat de betaling van het basisinkomen elektronisch dient te gebeuren, net als de koop/verkoop transacties. Men kan zich voorstellen dat er per dorp een soort bancontact-terminal voorhanden is door straalverbinding aan het internationale betalingsnetwerk gekoppeld. Zulk een land hoeft ook geen eigen munt te hebben. Zij gebruiken best ook de € als betalingsmiddel. Mettertijd kunnen er dan meer en meer transactieterminals komen die via een gsm of PDA (personal digital assistant) hun transacties doorsturen. Parallel aan Vivant is een werkgroep van de Zuid-Afrikaanse vakbonden, die in Zuid-Afrika het basisinkomen willen invoeren, eveneens tot de conclusie gekomen dat de betaling van het basisinkomen elektronisch dient te gebeuren.

4. Bijlagen

4.1 Het basisinkomen zoals voorgesteld door Vivant

Het bijstandssysteem dat op dit ogenblik in België van kracht is, legt aan de begunstigde verschillende voorwaarden op vooraleer hulp toe te kennen.

Het basisinkomen van Vivant wordt toegekend zonder enig onderzoek naar dergelijke criteria van toekenning, noch in hoofde van de begunstigde, noch van zijn huisgenoten of familie.

De verzekeringsuitkering van het huidige zekerheidsstelsel - werklozensteun, ziekte verzekering, pensioenen - stelt een voorafgaande bijdrage voorop; de werkloosheid mag niet door de begunstigde veroorzaakt zijn en daarbij moet hij zich als positief werkzoekende inschrijven.

Voor Vivant zijn die criteria zin- en waardeloos. Financiële hulp in het huidige stelsel wordt slechts toegekend in compensatie van een positieve bereidheid om zich door bijscholing, opleiding of een verplichte job klaar te stomen voor het "verdienen" van de uitkering.

Bij Vivant is het "verdienen" van het basisinkomen verwezenlijkt door het "bestaan" van de gerechtigde; hij is, dus krijgt hij een basisinkomen.

Overigens is, zoals de naam het reeds zegt, een basisinkomen een werkelijk basis-inkomen dat bijgevolg mag aangevuld worden met allerhande legale inkomens. Daardoor wordt ook de dualiteit in de samenleving tussen "uitkeringsgerechtigde" en "loontrekkende" grotendeels afgezwakt.

Dat het basisinkomen een geste van liefdadigheid zou zijn wordt weerlegd door het feit dat het basisinkomen een recht inhoudt, terwijl liefdadigheid geheel afhangt van de ingesteldheid van de "gever", wat in een samenleving tot arbitraire toekenning kan leiden.

Neen, het basisinkomen wordt universeel en onvoorwaardelijk toegekend aan iedereen omdat hij er recht op heeft.

Dat een inkomen "verdiend" zou moeten worden is een eis die trouwens maar op een beperkt deel van de samenleving wordt toegepast. Niemand vraagt aan rijke mensen of zij hun inkomen wel "verdienen".

4.1.1 POSITIEVE GEVOLGEN VAN HET BASISINKOMEN

- Kostenverlaging van de administratie: de veralgemening van de uitbetaling vergt veel minder kosten dan de uitbetaling en controle van de huidige sociale zekerheid.

- De armoede wordt efficiënt bestreden: het basisinkomen verstrekt een bestaanszekerheid, ook aan diegenen die in het huidige stelsel uitgesloten zijn van uitkeringen zoals thuiswerkende ouders, kunstenaars, zelfstandigen, enz ...
- De waardigheid en gelijkwaardigheid van elk individu wordt aldus expliciet erkend: voor het toekennen van het basisinkomen speelt het geen rol of de gerechtigde alleen leeft of samenwoont. In de vroegere samenleving was de (hoofd)-verdiener meestal de vader; in onze maatschappij is dat patroon bijna helemaal omver geworpen en willen vrouwen en (grote) kinderen zich zo veel mogelijk in hun omgeving bevestigd zien door (meer) financiële onafhankelijkheid. Het basisinkomen wordt aan elk individu **onvoorwaardelijk** toegekend. Het krijgt ook wel de naam "*vrijheidsinkomen*" toebedeeld.
- De sociale arbeidsmarkt groeit: aangezien het basisinkomen kan gezien worden als een individuele loonsubsidie, is het gedeelte van de loonkost dat door de werkgever moet betaald worden veel lager. Door die lagere loonkost zullen er heel veel nieuwe banen ontstaan in thuisverzorging, opleiding, sociale dienstverlening, enz
In een eerste fase is het dus alsof de hele economie in een verruimd PWA systeem ingevoegd wordt maar dan zonder de huidige beperkingen en administratieve rompslomp.
- De werkloosheidsval verdwijnt: in het huidige stelsel voor werklozensteun moet het aangeboden salaris al gevoelig hoger zijn dan de uitkering, om de "genieter" ertoe over te halen de betrekking te aangaan. Met het basisinkomen is de nood aan een hoger inkomen minder sterk omdat reeds een basisbedrag op de rekening staat en **elk** loon een hoger totaal netto-inkomen geeft.
- De daling van de loonkost heeft een aantal gevolgen:
  - minder aantrekkelijke jobs zullen tegen hogere lonen kunnen ingevuld worden
  - om personeel te behouden kan de werkgever makkelijker lonen verhogen
  - het aannemen van bijkomende activiteiten wordt vergemakkelijkt
  - ondernemingen hoeven niet meer uit te wijken naar landen met lage loonkost om hun concurrentiekracht te behouden of te herstellen
  - uitbreiding van de activiteiten, die wel meer personeel vergen, wordt minder gevreesd
  - tewerkstelling neemt toe zonder tussenkomst van de staat te vergen

4.1.2 HOOGTE VAN HET BASISINKOMEN

Iedereen zal een **maandelijks** inkomen hebben dat bestaat uit het basisinkomen van 540 € eventueel verhoogd met andere inkomsten uit arbeid bijvoorbeeld. Het wettelijk vastgelegd minimuminkomen voor iemand die voltijds werkt moet minstens 1.080 € netto bedragen. Dit bestaat uit minstens 540 € loon uit werk en 540 € basisinkomen. Dat is heel wat hoger dan wat een ongeschoolde die nu dopt kan bijverdienen door te gaan werken.

Rechthebbende	Basisinkomen	Uitbetaald aan
kinderen tot 18 jaar	135 €	de opvoeder
jongeren 18 - 25 jaar	400 €	de rechthebbende
volwassenen 25 - 65 jaar	540 €	de rechthebbende
ouderen 65 + jaar	800 €	de rechthebbende

4.1.3 BUDGETKOST BASISINKOMENS VOOR DE STAAT (JAAR 2002)

Leeftijdsgroep	Aantal rechthebbenden	Maandelijke		Op jaarbasis	
		éénheidskost €	totaal in miljarden €	totaal in miljarden €	totaal in miljarden €
0 - 17	2.100.000	135	0,2835	3,402	3,402
18 - 25	1.030.000	400	0,412	4,944	4,944
25 - 65	5.300.000	540	2,862	34,344	34,344
65 +	1.725.000	800	1,380	16,560	16,560
Totaal	10.155.000		4,9375	59,250	59,250

Uit deze tabel kan worden opgemaakt dat het basisinkomen een totaal van 59,3 miljard € kost.

De huidige sociale zekerheid (2002) kost 44 miljard € inclusief, 32 miljard € exclusief ziekte-verkering.

Maar er zijn nog heel wat andere uitkeringen door de overheid buiten het stelsel van de sociale zekerheid. Voorbeelden hiervan zijn de kosten van de OCMW's en overheidspensioenen die buiten het stelsel van de RSZ vallen. Die bedragen nog eens ongeveer 10 miljard €.

Omdat Vivant naast het basisinkomen ook nog aan iedereen een kosteloze ziekteverzekering geeft, moet men bij het vergelijken van de budgetten, de kosten van de ziekteverzekering ofwel bij het budget van Vivant bijtellen, ofwel in beide gevallen er uit laten. We doen dit laatste.

Dus de huidige "herverdeling" kost 32 + 10 = 42 miljard € ten opzichte van 59,3 miljard € met Vivant.

Echter, in de rekening van Vivant zitten ook de basisinkomens die men betaald aan alle werkende mensen (3,8 miljoen mensen).

Voor de dienstenbanen zal in het Vivant-model de overheid daadwerkelijk het basisinkomen van de werkende mensen betalen. Voor de industrie en enkele andere "belastbare" sectoren, betaalt de werkgever het basisinkomen via een "basisinkomentaks".

Het gaat om 1,3 miljoen tewerkgestelden, 8,424 miljard € aan basisinkomens. Voor het budget van de overheid maakt het geen verschil als een stuk van het inkomen van de ambtenaar al dan niet "basisinkomen" genoemd wordt. Maar die basisinkomens betaald aan de mensen die werken voor de overheid zitten wel voor 6,48 miljard € in het budget van "alle basisinkomens" hierboven.

Die twee voorgaande posten vertegenwoordigen samen 8,484 + 6,4 = 14,9 miljard €, die eigenlijk van de tabel "basisinkomens" hierboven moet afgetrokken worden, om te vergelijken.

Dus in feite bedraagt de **"echte" herverdeling bij Vivant 59,3 - 14,9 = 44,4 miljard €**.

Dat is ongeveer gelijk aan de kostprijs van de huidige herverdeling. Het grootste verschil is dat bij de huidige herverdeling veel geld verloren gaat in administratiekosten en dus dat bij Vivant de mensen gemiddeld méér zullen krijgen.

Het is bijgevolg duidelijk dat het basisinkomensysteem geen financieringsprobleem schept. Om de omschakeling van het huidige systeem van sociale zekerheid naar een basisinkomensysteem praktisch mogelijk te maken stellen we voor om alles geleidelijk, dus per bevolkingsgroepen, in te voeren. (zie elders).

4.2 Diverse taken en belastingen in het Vivantstelsel

Omdat in dit werkstuk tabellen staan die betrekking hebben op 1998 en anderen op 2002, wordt telkens aangeduid voor welk jaartal het bedrag van toepassing is.

Waar haalt de Staat in het Vivantstelsel haar inkomsten?

4.2.1 BELASTING OP VERBRUIK

BTW en sociale belasting

op verbruik:	46,31 miljard € (1998),	53 miljard € (2002)
Accijnzen:	7,5 miljard € (1998),	8,6 miljard € (2002)
Douanerechten:	1,5 miljard € (1998),	1,7 miljard € (2002)

4.2.2 BELASTING OP ARBEIDSINKOMEN:

Zoals eerder vermeld wil Vivant dat de correcte voorheffing van de belasting op het arbeidsinkomen, hoger dan 1.350 €, maandelijks via de PFR (persoonlijke fiscale rekening) in de staatskas wordt gestort.

Bij deze maatregel zijn ongeveer 2 miljoen werknemers (op 4 miljoen actieve) betrokken en samen brengen ze in de schatkist zowat 13,44 miljard € (1998)

4.2.3 BELASTING OP VERMOGEN

Vivant creëert een bijkomende belasting, namelijk de belasting op geldtransacties. Dit wordt dus een belasting op de financiële transacties (beurs, wissel), denk aan de Tobintaks.

Het speculatieve of niet-speculatieve karakter van de transactie maakt niets uit. De transfers van en naar een gewone bankrekening of de PFR worden daardoor niet belast.

De opbrengst wordt geraamd op 2,5 miljard € (1998).

Andere vermogensbelastingen worden niet veranderd.

Die zijn:

- de roerende voorheffing op waardepapieren: dividenden op aandelen,
- interesten op spaargelden, obligaties en kasbons
- de onroerende voorheffing
- successierechten: 0,750 miljard €
en belopen in totaal ongeveer **5 miljard €** (1998)

4.2.4 BELASTING VOOR DE FINANCIERING VAN HET BASISINKOMEN

De grote industriële bedrijven en de grote maatschappijen zoals uit de bank- en verzekeringswereld moeten zelf het basisinkomen van hun werknemers betalen.

Die belasting is bijgevolg gelijk aan de waarde van het basisinkomen dat aan hun personeel betaald wordt.

Het doel is het vermijden van subsidiëring van export.

Het efficiënt bepalen en controleren van de werkelijk uitgevoerde producten in het productieproces is moeilijk. Die operatie wordt dus vervangen door het arbitrair instellen van die deelname: zij is forfaitair en het systeem is transparant.

1.300.000 werknemers zijn betrokken in deze operatie; de opbrengst wordt geschat op **7,80 miljard €** (1998) (in 2002 wordt dat 8,424 miljard €).

4.2.5 BELASTING OP DE WINST VAN BEDRIJVEN

Die belasting wordt eenvormig vastgelegd op 15 % voor alle bedrijven.

We herinneren eraan dat in het Vivantstelsel de zelfstandige of het vrije beroep een bedrijf opricht waarin hij werknemer wordt.

Die eenvormige belasting, veel lager dan de gangbare, zou volgens gevoerde enquêtes de neiging tot belastingontwijking sterk doen afnemen.

In 1998 beliep de belasting op bedrijven zowat 7,50 miljard €; multinationals genieten allerhande speciale voorrechten en betalen eigenlijk heel weinig belasting.

Alle bedrijven belasten met 15 % lijkt dus rechtvaardig, vergemakkelijkt de inning en zet niet meer aan tot uitwijken.

4.3 Enkele definities

Persoonlijke fiscale rekening (PFR)

Om het basisinkomenplan van Vivant onberispelijk en zonder moeilijkheden uitvoerbaar te maken wordt de persoonlijke fiscale rekening (PFR) ingevoerd. Die rekening geeft de mogelijkheid om automatisch de verschuldigde belasting op het inkomen correct te berekenen en te innen, zoals de voorheffing op het loon nu.

De beschrijving die hieronder volgt, komt overeen met de werking in het Vivantmodel.

DEFINITIE: de PFR is een transitrekening, bijvoorbeeld bij de postcheque.

TOEKENNING: de persoonlijke fiscale rekening wordt toegekend door de gemeente aan elke inwoner die ingeschreven is als resident. Net als het rijksregisternummer wordt het nummer van de PFR op de identiteitskaart vermeld. Het nummer mag niet verward kunnen worden met het nummer van een gewone bankrekening. Het zou wel hetzelfde kunnen zijn als het rijksregisternummer dat we nu al hebben.

WERKING: naar de PFR worden alleen die bedragen overgeschreven die als inkomen kunnen bestempeld worden en aldus voor de eventuele belastingsberekening in rekening gebracht worden, typisch zijn: lonen, rentes, huren (b.v. van professioneel aangewende lokalen), enz...

- tot op de laatste werkdag (voor de 29ste van elke maand) worden

- alle inkomsten op het credit van de rekening ingeschreven
- de 28ste dag van de maand om 24 uur wordt de som gemaakt van alle inkomsten;
- is de som kleiner dan 1350 €, dan wordt het bedrag overgeschreven op de bankrekening van de rekeninghouder;
- is de som groter dan 1350 € dan wordt de helft van het overschrijdende gedeelte overgeschreven naar de bankrekening van het belastingskantoor waar de rekeninghouder is ingeschreven en het saldo op de bankrekening van de rekeninghouder zelf.

Nota: afsluitdatum wordt de 28ste vanwege de maand februari.

VOORBEELD:

Bankrekening			
	totaal aan inkomsten	belastingskantoor	rekeninghouder
a)	1.145 €	0 €	1.145 €
b)	1.560 €	105 €	1.455 €
c)	2.400 €	525 €	1.875 €

BIJZONDERHEID:

- bij betaling tussen twee personen voor een dienst of werk, moet een zekere waarborg en bewijs kunnen gegeven worden, wat dankzij de storting via de PFR wordt vergemakkelijkt. Wat fraude op dit vlak betreft: Vivant is op termijn voor de afschaffing van alle belasting op diensten. Fraude zal zolang nog wel voorkomen, niet meer of minder dan nu het geval is.

Dienstenbanen

Dit zijn arbeidscontracten in de dienstensector en nog een aantal sectoren, die wettelijk moeten omschreven worden. We denken aan: kunstenaars, zorgverstrekkers, opvoeders en vormingswerkers, horecapersoneel, huispersoneel, werknemers in de tuinbouw.

Invoegbedrijven

Om het weer instappen in het arbeidscircuit (of het overstappen) te stimuleren en te vergemakkelijken, stelt Vivant voor om invoegbedrijven te creëren, die werklozen of wie nieuw werk zoekt, op te vangen en aan een andere baan te helpen.

Wie ontslagen wordt of wie opnieuw in het arbeidscircuit een plaats wil, zou de mogelijkheid krijgen zich in te schrijven in zo'n invoegbedrijf. Vivant wil er zo voor zorgen dat elk lid van de arbeidsgemeenschap bewegingsruimte heeft tot hij het werk, dat hem het meest aanspreekt, gevonden heeft.

Wij zien dit als een nieuw activveld voor de vakbonden.

De invoegbedrijven geven aan wie zich inschrijft, een nieuwe of een diepere vorming.

De invoegbedrijven verzamelen alle mogelijke werkaanbiedingen en proberen in hun bestand de juiste kandidaat-werknemer te vinden.

De werkzoekende zou dan hetzij met een gewoon arbeidscontract, hetzij als uitzendkracht tewerkgesteld worden bij de staat of gemeente, in privé ondernemingen of openbare instanties zolang hij geen baan krijgt die hem voldoet.

De financiering van de invoegbedrijven komt voornamelijk uit de ontslagpremies die werkgevers normalerwijze moeten betalen aan de ontslagen werknemers en de financiering van organisaties die vandaag stukken van die taak vervullen (SIF, VDAB,...). Enigszins vergelijkbare invoegbedrijven zijn al in werking in Oostenrijk.

Hierdoor en ook door het feit dat het basisinkomen de loonlast voor de werkgever gevoelig verlicht, zal het voor de gevormde werkzoekende makkelijker worden om een passende baan te vinden.

O.C.M.W.

De taken van het O.C.M.W. krijgen dan een héél ander accent: de uitkeringen worden uitzonderingen. Daarentegen wordt de dienstverlening zoals hulp aan bejaarden en meer specifieke ondersteuning, b.v. van mensen die moeite hebben met geld beheren, belangrijker.

4.4 Allegorie: inkomen zonder verdienst?

En de patriarch zegde hen: "Nu brengen onze gronden de helft meer op zonder dat jullie ze bewerken. Denken jullie nu werkelijk dat ik zo gek ben dat ik onze rijkdom over jullie zal verdelen in functie van het werk dat jullie niet eens meer moeten doen?"

Er was eens, heel lang geleden, een patriarch die vruchtbare grond bezat.

Zekere dag verzamelde hij zijn hele familie en sprak hen toe als volgt: « Mijn lieve kinderen, opdat onze grond ons graan in overvloed zou geven moeten we hem bewerken. Ik heb dus uw mankracht vandoen: er dient geploegd, gezaaid, gemaaid, gedorst, gemalen, enz. Verdelen jullie de taken onder elkaar. De ene zal het graan zaaien, de andere het brood bakken. Ik zal jullie belonen naar verdienste en we zullen allemaal voordeel halen uit het bewerken van ons land ».

Zo gezegd, zo gedaan; en de familie woonde gelukkig en in harmonie want eenieder kon eten van het loon dat hij verdiend had.

Tot op de dag waarop de mechanisatie zijn intrede deed en de Patriarch allereerste machines aankocht: een ploeg- en zaaimachine, een maai- en dorsmachine, en zo meer.

Daarop komt de familie hem vinden en vraagt: het ploegen, het zaaien, maaien en dorsen, het vraagt ons steeds minder moeite en tijd. U moet ons bijkomend werk verschaffen anders zullen wij een groot deel van onze levensstandaard verliezen.

Daarop antwoordde de Patriarch: « Ja, waarmee kunnen jullie me nog van nut zijn? Het is inderdaad zo dat mijn machines veel meer opbrengen dan jullie ooit hebben gedaan; ze worden nooit ziek en slecht humeur kennen ze ook niet. En de gronden brengen wel 50% meer op dan wanneer jullie het werk deden. »

Da familie opnieuw: « Geef U ons werk want anders kunnen we onze kinderen niet behoorlijk voeden aangezien we beloofd worden in functie van onze verdienste ».

De Patriarch, die een wijze man was zoals we er heden ten dage graag meerdere zouden willen hebben, sprak dan:

« Er was een tijd waarin ik jullie armen nodig had om ons land te bebouwen zodat die graan konden voortbrengen, om de opbrengst te malen, de bloem te kneden en het brood te bakken. Destijds heb ik jullie « loon naar werk » toegezegd. En dat was goed en billijk. Nu dat onze gronden de helft meer opbrengen zonder dat jullie ze nog moeten bewerken, zou ik dan zo gek zijn om jullie loon te berekenen in functie van werk dat jullie niet meer moeten uitvoeren? Zal ik dan al dat brood zelf moeten opeten. Zal ik mijn kinderen tot de hongerdood veroordelen? Moeten we het systeem handhaven waarin jullie zich dood moesten werken om minder brood dan nu, te produceren, of zal ik mijn machines stuk slaan zodat jullie opnieuw aan de slag kunnen gaan?

Dan verklaar ik toch liever het volgende: de oude formule die werk gelijkstelde met brood is vervallen. Onze rijkdom, die ons veel minder inspanning vraagt dan vroeger, zullen we simpelweg onder ons verdelen. Aldus, mijn lieve kinderen, leeft onbezorgd. En jij, de ploeger die zo graag schilderde, maak ons van die prachtige schilderijen om onze huizen te versieren, en jij die instond voor het oogsten maar zo graag het hout bewerkt, maak ons van die mooie meubelen, voor ons en jouw genot ».

A series of horizontal dashed lines for writing notes.

Met Vivant kan iedereen terug deel nemen aan het maatschappelijk leven, kan de arbeidsmarkt weer groeien en kan iedereen genieten van sociale zekerheid.

Vivant wil de torenhoge belasting op arbeid afschaffen en een andere financiering van de sociale zekerheid invoeren. Dat is nodig als we in de toekomst nog zeker willen zijn van ons pensioen en ziekteverzekering.

Vivant is voorstander van een echte directe democratie waarbij iedereen kan meebeslissen over beleidskwesties die men belangrijk vindt. Dit kan als we het bindend referendum op initiatief van het volk in de grondwet inschrijven. De "vertegenwoordigingsdemocratie" behandelt verder alles waarover de bevolking geen beslissingsrecht vraagt.

In dit document leest u hoe Vivant de concrete invoering en financiering van haar programma ziet. U vindt hier de cijfers terug over de haalbaarheid en betaalbaarheid van het basisinkomen.

Vivant laat je léven

